Civilutskottets betänkande 2021/22:CU19

Ett moderniserat konsumentskydd

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens lagförslag om ändringar i lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, prisinformationslagen, distansavtalslagen och marknadsföringslagen. Utskottet föreslår dock att lagändringarna ska träda i kraft den 1 september 2022.

Lagändringarna syftar till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler.

Lagändringarna innebär bl.a. att det måste framgå om den som erbjuder en produkt till försäljning på en marknadsplats online är näringsidkare. Om en produkt tillhandahålls med angivande av att priset har sänkts ska uppgift om det tidigare priset anges. Distansavtalslagens tillämpningsområde justeras. Näringsidkarens skyldighet att informera konsumenten innan ett avtal ingås utvidgas. Vissa bestämmelser om ångerrätten i distansavtalslagen ändras, bl.a. när det gäller reparationer som har fullgjorts.

Vidare föreslår utskottet ett tillkännagivande till regeringen. Enligt utskottet bör det tydliggöras hur det nya informationskravet i 7 a § prisinformationslagen ska tillämpas, och bestämmelsen behöver följas upp.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet finns sex reservationer (S, SD, C, V, MP) och ett särskilt yttrande (SD). I en av reservationerna (S, V, MP) föreslås att riksdagen inte ska göra något tillkännagivande till regeringen.

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:174 Ett moderniserat konsumentskydd.

Åtta yrkanden i följdmotioner.

Åtta yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3
Redogörelse för ärendet 5
Ärendet och dess beredning 5
Ändringsdirektivet 5
Utskottets överväganden 7
Avslag på propositionen 7
Regeringens lagförslag 8
Vidareförsäljning av evenemangsbiljetter m.m. 20
Informationskravet vid prissänkning 23
Konsumenternas integritet vid e-handel 28
Information vid distansavtal 30
Reservationer 35
1. Avslag på propositionen, punkt 1 (SD) 35
2. Regeringens lagförslag, punkt 2 (V, MP) 36
3. Vidareförsäljning av evenemangsbiljetter m.m., punkt 3 (SD) 37
4. Informationskravet vid prissänkning, punkt 4 (S, V, MP) 38
5. Konsumenternas integritet vid e-handel, punkt 5 (C) 40
6. Information vid distansavtal, punkt 6 (SD) 40
Särskilt yttrande 42
Ett moderniserat konsumentskydd (SD) 42
Bilaga 1
Förteckning över behandlade förslag 43
Propositionen 43
Följdmotionerna 43
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22 44
Bilaga 2
Regeringens lagförslag 46

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Avslag på propositionen

Riksdagen avslår motion
2021/22:4523 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 1–3.

Reservation 1 (SD)

2. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden,

2. lag om ändring i prisinformationslagen (2004:347),

3. lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,

4. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486) med den ändringen att ordet ”elektroniskt” ska införas mellan orden ”allmänt” och ”kommunikationsnät” i definitionen av elektronisk post i 3 §,

och med den ändringen att lagarna ska träda ikraft den 1 september 2022.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2021/22:174 punkterna 1–4 och motion
2021/22:4530 av Larry Söder m.fl. (KD, M) yrkande 3 och
avslår motionerna
2021/22:100 av Ingemar Kihlström (KD) och
2021/22:4514 av Jon Thorbjörnson m.fl. (V).

Reservation 2 (V, MP)

3. Vidareförsäljning av evenemangsbiljetter m.m.

Riksdagen avslår motionerna
2021/22:2501 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 7 och
2021/22:2534 av Angelica Lundberg m.fl. (SD) yrkande 32.

Reservation 3 (SD)

4. Informationskravet vid prissänkning

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om informationskravet vid prissänkning och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:4530 av Larry Söder m.fl. (KD, M) yrkandena 1 och 2 samt
2021/22:4576 av Ola Johansson (C) och
avslår motion
2021/22:263 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 6.

Reservation 4 (S, V, MP)

5. Konsumenternas integritet vid e-handel

Riksdagen avslår motion
2021/22:3231 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 5.

Reservation 5 (C)

6. Information vid distansavtal

Riksdagen avslår motionerna
2021/22:1397 av Larry Söder (KD),
2021/22:2457 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD) yrkande 33 och
2021/22:2534 av Angelica Lundberg m.fl. (SD) yrkande 18.

Reservation 6 (SD)

Stockholm den 12 maj 2022

På civilutskottets vägnar

Emma Hult

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Hult (MP), Larry Söder (KD), Johan Löfstrand (S), Viktor Wärnick (M), Elin Lundgren (S), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Mikael Eskilandersson (SD), Leif Nysmed (S), Ola Johansson (C), Lars Püss (M), Roger Hedlund (SD), Sanne Lennström (S), Joakim Järrebring (S), Angelica Lundberg (SD), David Josefsson (M) och Jon Thorbjörnson (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2021/22:174 Ett moderniserat konsumentskydd. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Fyra motioner med sammanlagt åtta yrkanden har väckts med anledning av propositionen. I betänkandet behandlar utskottet även sju motioner med åtta yrkanden från allmänna motionstiden 2021/22. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

Civilutskottet hade den 20 november 2018 och den 2 april 2019 överläggningar med företrädare för regeringen om förslaget till direktivet om ändring av fyra konsumenträttsdirektiv.

I ärendet har vidare Svensk Handel och Svensk Dagligvaruhandel lämnat in skrivelser.

Statssekreterare Therese Pelow med medarbetare från Finansdepartementet lämnade information i ärendet den 3 maj 2022.

Ändringsdirektivet

Europaparlamentet och rådet antog den 27 november 2019 direktivet (EU) 2019/2161 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler (ändringsdirektivet). Syftet med ändringsdirektivet är att åtgärda brister bl.a. när det gäller tillräckligt kännbara sanktioner för överträdelser inom unionen samt att modernisera och anpassa det konsumenträttsliga regelverket inom EU till den ökade digitaliseringen.

Ändringsdirektivet reviderar fyra befintliga EU-direktiv. De direktiv som revideras är följande:

- Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (avtalsvillkorsdirektivet). Direktivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden (avtalsvillkorslagen).
- Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG av den 16 februari 1998 om konsumentskydd i samband med prismärkning av varor som erbjuds konsumenter (prisinformationsdirektivet). Direktivet har genomförts i svensk rätt genom bestämmelser i prisinformationslagen (2004:347).
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot

konsumenter på den inre marknaden (direktivet om otillbörliga affärsmetoder). Direktivet har genomförts i svensk rätt huvudsakligen genom marknadsföringslagen (2008:486).

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter (konsumenträttighetsdirektivet). Direktivet har genomförts i svensk rätt genom bestämmelser i flera lagar, framför allt lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (distansavtalslagen), men även bl.a. marknadsföringslagen.

Ändringsdirektivet innehåller nio artiklar. Artiklarna 1–4 innebär en viss harmonisering av de sanktioner som kan aktualiseras vid överträdelser av de fyra direktivens konsumentskyddsregler. Ändringsdirektivet innehåller vidare andra ändringar av prisinformationsdirektivet, direktivet om otillbörliga affärsmetoder och konsumenträttighetsdirektivet. I direktivet om otillbörliga affärsmetoder införs dessutom ett krav på att medlemsstaterna ska se till att civilrättsliga påföljder i vissa fall kan aktualiseras vid överträdelser av direktivets regler.

Inom ramen för tillämpningsområdena för de fyra direktiv som ändras genom ändringsdirektivet – som i stor utsträckning är fullharmoniserande – blir regleringen i allt väsentligt enhetlig inom EU.

I viss utsträckning lämnar dock ändringsdirektivet utrymme åt medlemsstaterna att utforma regelverket på ett sätt som innebär ett mer långtgående konsumentskydd och att välja olika alternativa regleringar.

De nationella åtgärderna för att genomföra det nya direktivet ska antas i medlemsstaterna senast den 28 november 2021. Medlemsstaterna ska tillämpa bestämmelserna i direktivet fr.o.m. den 28 maj 2022.

Utskottets överväganden

Avslag på propositionen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om avslag på propositionen och att regeringen ska återkomma med ett omarbetat förslag.

Jämför reservation 1 (SD).

Motionen

I kommittémotion 2021/22:4523 yrkande 1 föreslår Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) att riksdagen avslår propositionen. Motionärerna anför bl.a. att förslagen i propositionen till stora delar innebär ett tillkrånglat regelverk, vilket är till nackdel för konsumenter, företagare och det svenska samhället. Motionärerna föreslår även tillkännagivanden om att regeringen bör ta fram ett mer genomarbetat och välavvägt förslag som innebär att implementeringen av det aktuella EU-direktivet sker på ett för Sverige gynnande vis (yrkande 2), dels att ett nytt förslag inte ska missgynna företag (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

I propositionen föreslår regeringen lagändringar för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 om ändring av fyra konsumenträttsdirektiv vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler. Syftet med förslagen är att modernisera regelverket och att anpassa det till den ökade digitaliseringen. Sveriges åtgärder för att genomföra det nya direktivet skulle ha antagits senast den 28 november 2021.

Utskottet delar inte motionärernas uppfattning att propositionen har sådana brister att regeringens förslag bör avslås. Utskottet avstyrker därför såväl motionsyrkandet om avslag på propositionen som motionsyrkandena om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en ny omarbetad proposition.

Utskottet övergår härefter till att behandla regeringens lagförslag.

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag med den ändringen att lagändringarna ska träda i kraft den 1 september 2022. Riksdagen avslår ett motionsyrkande där det föreslås att en del av en paragraf i förslaget till ändring i distansavtalslagen ska avslås. Vidare avslår riksdagen ett motionsyrkande som får anses tillgodosett genom propositionen.

Jämför reservation 2 (V, MP).

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen ändringar i lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, prisinformationslagen, distansavtalslagen och marknadsföringslagen som bl.a. innebär en utökad informationsskyldighet för näringsidkare i vissa situationer. Syftet med förslagen är att modernisera regelverket och att anpassa det till den ökade digitaliseringen. Genom förslagen genomförs ändringsdirektivet i svensk rätt.

Med anledning av de nya sanktionsbestämmelserna i ändringsdirektivet föreslår regeringen dessutom att möjligheterna att påföra marknadsstörningsavgift ska utvidgas och att det ska införas en möjlighet att påföra en näringsidkare en sanktionsavgift vid överträdelser av avtalsvillkorslagen. Syftet är att skydda konsumenter mot allvarliga överträdelser av de konsumentskyddande reglerna.

Ändringar i marknadsföringslagen

Direktivet om otillbörliga affärsmetoder har genom ändringsdirektivet kompletterats med nya bestämmelser, huvudsakligen om vilseledande marknadsföring. Även vissa ändringar i konsumenträttighetsdirektivet i fråga om näringsidkarens skyldighet att informera om digitalt innehåll och digitala tjänster innan ett konsumentavtal ingås aktualiserar ändringar i marknadsföringslagen. I direktivet om otillbörliga affärsmetoder har, genom ändringsdirektivet, också införts nya bestämmelser om sanktioner och sanktionsavgifter. Regeringen bedömer att ändringsdirektivets nya kriterier för påförande av sanktioner bör medföra ändringar i regleringen av fastställandet av marknadsstörningsavgift.

Förslagen till ändringar i marknadsföringslagen innebär i huvudsak följande.

Definitioner av vissa begrepp i marknadsföringslagen

Definitionen av produkter i marknadsföringslagen ska ändras så att den överensstämmer med motsvarande definition i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Med produkt ska avses alla typer av varor och tjänster, även

digitala tjänster, digitalt innehåll, fast egendom och rättigheter och skyldigheter. Vidare ska en ny definition av begreppet marknadsplats online införas. Med marknadsplats online ska avses en tjänst som använder programvara, inbegripet en webbplats, en del av en webbplats eller en applikation, som administreras av en näringsidkare eller för dennes räkning och som gör det möjligt för konsumenten att ingå distansavtal med andra näringsidkare eller konsumenter. Därutöver ska en ny definition av begreppet rankning införas, med vilket ska avses den relativa position som en näringsidkare tilldelar produkter så som de presenteras, organiseras eller vidarebefordras, oberoende av vilka tekniska medel som används för sådan presentation, organisation eller vidarebefordran.

Marknadsföring av varor som identiska

Det ska införas en ny bestämmelse i marknadsföringslagen som innebär att en näringsidkare vid marknadsföring av en vara inte får framställa den som identisk med en vara som marknadsförs i andra medlemsstater i EU, om varornas sammansättning eller egenskaper väsentligt skiljer sig åt och det inte är motiverat av legitima och objektiva skäl.

Information vid köperbjudanden

Informationskravet i marknadsföringslagen när det gäller hantering av reklamationer när en näringsidkare väljer att utforma en framställning som ett köperbjudande ska tas bort.

Vid ett köperbjudande på en marknadsplats online ska den näringsidkare som tillhandahåller marknadsplatsen informera om huruvida den som erbjuder en produkt är näringsidkare eller inte, baserat på den uppgift om det som denne lämnat. Informationen ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen, vilket innebär att marknadsföringen kan vara att anse som otillbörlig.

Rankning av produkter

Det ska införas en ny bestämmelse i marknadsföringslagen som innebär att en näringsidkare som ger konsumenter möjlighet att söka digitalt efter produkter som erbjuds ska informera om de kriterier som främst bestämmer rankningen av de produkter som presenteras och deras betydelse jämfört med andra kriterier. Informationen ska ges i ett särskilt avsnitt i onlinegränssnittet och vara direkt och lätt tillgänglig från den plats där sökresultaten presenteras.

Informationen ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen, vilket innebär att marknadsföringen kan vara att anse som otillbörlig.

Konsumentrecensioner

Det ska införas en ny bestämmelse i marknadsföringslagen som innebär att en näringsidkare som ger tillgång till konsumentrecensioner av produkter ska informera om huruvida näringsidkaren säkerställer att recensionerna kommer från konsumenter som har använt eller köpt produkterna och i sådant fall på vilket sätt det görs. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen, vilket innebär att marknadsföringen kan vara att anse som otillbörlig.

Nya punkter i svarta listan

Genom ändringsdirektivet införs fyra nya punkter med affärsmetoder som under alla förhållanden ska anses otillbörliga i bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder, den s.k. svarta listan. Affärsmetoderna gäller tillhandahållande av sökresultat, vidareförsäljning av biljetter och konsumentrecensioner.

Enligt punkt 11a i bilagan är det otillbörligt att tillhandahålla sökresultat som svar på en konsuments sökning på internet utan att, i fall då det rör sig om betald reklam eller då betalning skett specifikt för att uppnå en högre rankning av produkter, i sökresultaten tydligt informera om detta.

Enligt punkt 23a är det otillbörligt att till konsumenter vidaresälja biljetter till kultur- och idrottsevenemang om näringsidkaren har förvärvat dem genom användning av automatiserade medel för att kringgå eventuella begränsningar av antalet biljetter som en person kan köpa eller andra regler som är tillämpliga på biljettköp.

Konsumentrecensioner behandlas i två av de nya punkterna. Enligt punkt 23b är det otillbörligt att uppge att recensioner av en produkt har lagts ut av konsumenter som faktiskt har använt eller köpt produkten utan att vidta rimliga och proportionella åtgärder för att säkerställa att recensionerna härrör från sådana konsumenter. Enligt punkt 23c är det otillbörligt att lägga ut eller ge en annan juridisk eller fysisk person i uppdrag att lägga ut falska konsumentrecensioner eller konsumentrekommendationer, eller ge en vilseledande bild av konsumentrecensioner eller konsument-rekommendationer på sociala medier för att göra reklam för produkter.

Regeringen bedömer att de nya punkterna i bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder enligt marknadsföringslagen gäller automatiskt som svensk lag. Ytterligare lagstiftningsåtgärder bör därför inte vidtas.

Information om funktionalitet, kompatibilitet och driftskompatibilitet

Vid konsumentavtal som ingås i näringsidkarens affärslokal ska näringsidkaren innan ett avtal ingås ge konsumenten information om funktionen, inte bara hos digitalt innehåll, utan även hos varor med digitala delar och digitala tjänster, inbegripet tekniska skyddsåtgärder.

Näringsidkaren ska, i den utsträckning denne känner till eller borde känna till det, informera om kompatibilitet och driftskompatibilitet mellan varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster.

Definitioner av begreppen digitalt innehåll, digital tjänst, vara, vara med digitala delar, kompatibilitet och driftskompatibilitet ska införas marknadsföringslagen.

Undantag från informationsskyldigheten

Informationsskyldigheten i marknadsföringslagen ska inte gälla för avtal som inte innebär en betalningsskyldighet för konsumenten eller – i fråga om avtal om digitalt innehåll som levereras på något annat sätt än på ett fysiskt medium och om utförande av en digital tjänst – tillhandahållande av personuppgifter för behandling av näringsidkaren endast för att uppfylla rättsliga krav eller för att kunna fullgöra avtalet.

Utvidgade möjligheter att besluta om marknadsstörningsavgift

Möjligheten att enligt marknadsföringslagen besluta om marknadsstörningsavgift ska utvidgas till att omfatta överträdelser av bestämmelserna i lagen generellt.

Uppräkningen i marknadsföringslagen av annan lagstiftning som innehåller bestämmelser om påförande av marknadsstörningsavgift ska tas bort.

Vid överträdelser av generalklausulen i marknadsföringslagen ska marknadsstörningsavgift få åläggas endast om överträdelsen omfattas av ett beslut om förbud eller åläggande enligt marknadsföringslagen som har fått laga kraft.

Beloppsgränserna för marknadsstörningsavgiften

Den övre fasta beloppsgränsen för marknadsstörningsavgiften ska ersättas med en procentuell beloppsgräns som innebär att marknadsstörningsavgiften ska fastställas till högst 4 procent av näringsidkarens omsättning räkenskapsåret innan överträdelsen upphörde eller när näringsidkaren delgavs stämningsansökan, om den inte har upphört dessförinnan. Om näringsidkarens årsomsättning måste uppskattas får avgiften fastställas till ett belopp i kronor motsvarande högst 2 miljoner euro.

Den övre gränsen som marknadsstörningsavgiften aldrig får överstiga om 10 procent av näringsidkarens årsomsättning ska tas bort. Regeringen bedömer att den undre beloppsgränsen för marknadsstörningsavgiften om 10 000 kronor bör behållas.

Bedömningen av avgiftens storlek

När marknadsstörningsavgiften fastställs ska domstolen ta hänsyn till

1. överträdelsens allvar med beaktande särskilt av dess art, varaktighet och omfattning

2. åtgärder som näringsidkaren har vidtagit för att lindra eller avhjälpa den skada som en konsument eller en annan näringsidkare har drabbats av
3. tidigare överträdelser som näringsidkaren gjort sig skyldig till
4. i den utsträckning det framgår, den vinst som näringsidkaren har gjort eller förlust som undvikits genom överträdelsen
5. i gränsöverskridande fall, sanktioner som har påförts näringsidkaren för samma överträdelse i andra medlemsstater i EU, ifall information om sådana sanktioner finns tillgänglig via den mekanism som inrättats genom konsumentskyddsförordningen
6. försvårande eller förmildrande omständigheter utöver dem i 1–5.

Situationer då en avgift inte ska få påföras

Talan om att påföra en marknadsstörningsavgift för en överträdelse ska inte få tas upp till prövning om överträdelsen omfattas av ett förbud eller ett åläggande som har förenats med vite och talan om utdömande av vitet har väckts.

Ändringar i prisinformationslagen

Genom ändringsdirektivet införs en ny artikel, 6a, i prisinformationsdirektivet som reglerar vilka uppgifter ett tillkännagivande av en prissänkning ska innehålla. För att genomföra artikeln föreslår regeringen att det ska införas en ny bestämmelse i prisinformationslagen som innebär att om en produkt tillhandahålls med angivande av att priset har sänkts ska även det tidigare priset anges. Det tidigare pris som ska anges ska vara det lägsta pris som näringsidkaren har tillämpat för produkten under de senaste 30 dagarna före prissänkningen. Om priset under denna tid har sänkts gradvis, ska i stället det pris som gällde före den första prissänkningen anges. Skyldigheten att informera om prissänkningar ska inte gälla varor som snabbt kan försämras eller bli för gamla.

Marknadsstörningsavgift

Regeringen föreslår att överträdelser av prisinformationslagen ska kunna leda till utdömande av marknadsstörningsavgift.

Ändringar i distansavtalslagen

Konsumenträttighetsdirektivet har i Sverige i huvudsak genomförts genom distansavtalslagen. Ändringarna i konsumenträttighetsdirektivet rör till stor del frågor med anknytning till avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster. Det handlar bl.a. om näringsidkarens skyldighet att ge information till konsumenten innan ett avtal ingås, konsumentens rätt att ångra ett avtal och verkningarna av att konsumenten frånträder avtalet. Vidare

aktualiseras bl.a. frågor om konsumenters rätt till information vid avtal som ingås på en s.k. marknadsplats online. I konsumenträttighetsdirektivet har även införts nya bestämmelser om sanktioner och sanktionsavgifter.

Förslagen till ändringar i distansavtalslagen innebär i huvudsak följande.

Distansavtalslagens tillämpningsområde

Bestämmelserna om avtal om varor och icke-finansiella tjänster i distansavtalslagen ska gälla för ett avtal genom vilket en näringsidkare mot betalning överlåter eller upplåter lös egendom till eller utför en tjänst åt en konsument. Bestämmelserna ska också gälla för ett avtal genom vilket en näringsidkare i utbyte mot endast konsumentens personuppgifter ska tillhandahålla ett digitalt innehåll på något annat sätt än på ett fysiskt medium eller en digital tjänst åt en konsument. Detta gäller dock inte om personuppgifterna behandlas av näringsidkaren endast för att uppfylla rättsliga krav som gäller för denne eller för att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

Det ska tydliggöras att EU:s dataskyddsförordning och kompletterande svensk dataskyddslagstiftning alltid ska beaktas vid behandling av personuppgifter som sker i samband med avtal som omfattas av distansavtalslagen.

Definitioner av vissa begrepp i distansavtalslagen

Det ska i distansavtalslagen införas definitioner av begreppen digital tjänst, vara, vara med digitala delar, kompatibilitet, driftskompatibilitet, marknadsplats online och personuppgifter. Definitionen av digitalt innehåll ska justeras så att den språkligt stämmer överens med definitionen i digitaldirektivet och avser data som framställs och tillhandahålls i digital form.

Information innan ett avtal ingås

Innan avtal om varor och icke-finansiella tjänster ingås ska näringsidkaren, utöver det sedan tidigare gällande kravet på att lämna information om sin e-postadress, även informera konsumenten om andra medel för kommunikation via internet som näringsidkaren tillhandahåller och som gör det möjligt för konsumenten att bevara uppgifter i en läsbar och varaktig form. Om näringsidkaren agerar för någon annans räkning ska motsvarande uppgifter lämnas för den näringsidkaren.

Om priset har personanpassats på grund av automatiserat beslutsfattande ska näringsidkaren informera om det innan ett avtal ingås.

Näringsidkaren ska innan ett avtal ingås informera om funktionen hos en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller en digital tjänst, inbegripet tekniska skyddsåtgärder. Innan ett avtal ingås ska näringsidkaren även informera om kompatibilitet och driftskompatibilitet mellan varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, i den utsträckning näringsidkaren känner till eller borde känna till det.

Avtal som ingås på en marknadsplats online

Innan ett avtal ingås på en marknadsplats online ska den näringsidkare som tillhandahåller marknadsplatsen ge konsumenten information om:

1. de kriterier som främst bestämmer rankningen av de erbjudanden som presenteras vid en sökning och deras betydelse jämfört med andra kriterier,
2. huruvida den som erbjuder en vara, en tjänst eller digitalt innehåll är näringsidkare eller inte, baserat på den uppgift om det som denne lämnat,
3. ifall den som erbjuder en vara, en tjänst eller digitalt innehåll inte är näringsidkare, att bestämmelserna i distansavtalslagen och andra konsumentskyddande lagar inte gäller, och
4. i de fall förpliktelserna enligt avtalet är uppdelade mellan den som erbjuder en vara, en tjänst eller digitalt innehåll och den som tillhandahåller marknadsplatsen, hur förpliktelserna är uppdelade.

Informationen ska ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Informationen om de kriterier som främst bestämmer rankningen av erbjudanden ska ges i ett särskilt avsnitt i onlinegränssnittet och vara direkt och lätt tillgänglig från den plats där sökresultaten presenteras.

Undantag från ångerrätten

I artikel 16 i konsumenträttighetsdirektivet anges ett antal undantagssituationer där medlemsstaterna inte får tillåta någon ångerrätt. Ändringsdirektivet innebär att det görs vissa ändringar och tillägg i artikeln.

I propositionen föreslår regeringen bl.a. följande.

Undantag från ångerrätten vid digitala tjänster och avtal om digitalt innehåll

Ångerrätt ska inte gälla för avtal som avser en digital tjänst som har fullgjorts och som inte har fullgjorts mot betalning. Ångerrätt ska inte heller gälla för avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll på något annat sätt än på ett fysiskt medium, om tillhandahållandet har påbörjats.

Undantag från ångerrätten vid reparationer som har fullgjorts

I artikel 16 i konsumenträttighetsdirektivet har införts en möjlighet för medlemsstaterna att göra undantag från ångerrätten för tjänsteavtal när konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren i syfte att utföra reparationer. Medlemsstaterna får enligt undantaget föreskriva att konsumenten förlorar ångerrätten efter det att tjänsten fullständigt utförts, förutsatt att tjänsten har börjat utföras med konsumentens uttryckliga

förhandssamtycke. Undantaget gäller endast avtal som innebär en betalningsskyldighet för konsumenten.

I propositionen föreslår regeringen att det i 2 kap. 11 § 14 distansavtalslagen införs ett nytt undantag som innebär att ångerrätt inte ska gälla för en tjänst som har fullgjorts, om konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren i syfte att denne ska utföra reparationsåtgärder och konsumenten uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras.

När det gäller skälen för förslaget anför regeringen bl.a. följande i propositionen (s. 91 f. och 166):

> Den nya direktivbestämmelsen i artikel 16 medför att en medlemsstat får ha bestämmelser som innebär att ångerrätten avseende reparationer upphör när åtgärderna har fullgjorts, och det utan att det krävs att konsumenten har meddelat att han eller hon har avstått från sin ångerrätt. Eftersom direktivregleringen är frivillig för medlemsstaterna att genomföra uppkommer frågan om det finns ett praktiskt behov av att ta bort kravet på avstående från ångerrätten i den situationen där konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren i syfte att utföra reparationer som inte är brådskande (jfr 2 kap. 11 § 1 distansavtalslagen).
>
> Det nuvarande kravet på näringsidkare att innan avtalet börjar utföras fråga konsumenten om denne går med på att det inte finns någon ångerrätt när tjänsten har fullgjorts innebär en viss börda för näringsidkaren. Om näringsidkaren förbiser att ta upp frågan blir konsumenten visserligen normalt skyldig att ersätta näringsidkaren för den tjänst som utförts med stöd av bestämmelsen i 2 kap. 15 § 3 distansavtalslagen. Det kan dock vara så att näringsidkaren inte har tänkt på att informera om ångerrätten på det sätt som följer av lagen. Näringsidkaren går i sådant fall miste om ersättningen för det arbete som har utförts.
>
> Att en näringsidkare i den beskrivna situationen helt går miste om rätten till ersättning för en tjänst som har fullgjorts endast på grund av att näringsidkaren har brustit i sin informationsskyldighet kan tyckas innebära att konsumenten ges en omotiverat stor fördel i förhållande till näringsidkaren. Behovet av skydd för konsumenten är många gånger inte heller, som Föreningen Installatörsföretagen framhåller, lika uttalat i situationer där konsumenten begär ett besök från näringsidkaren som vid traditionell hemförsäljning. När det gäller avtal om hantverkstjänster kan det i praktiken bero på tillfälligheter om avtalet ingås i konsumentens bostad eller t.ex. per telefon eller e-post. Om avtalet ingås per telefon eller e-post har konsumenten i många fall inte någon ångerrätt eftersom hantverkare ofta inte kan sägas ha ett organiserat system för att träffa avtal på distans (jfr definitionen av distansavtal i 1 kap. 2 § distansavtalslagen). Om avtal ingås i konsumentens bostad är huvudregeln däremot att konsumenten har ångerrätt. Gränsdragningarna mellan fall där konsumenten har eller inte har ångerrätt kompliceras ytterligare av det särskilda undantaget för brådskande reparationer i 2 kap. 11 § 13.
>
> Sammantaget konstaterar regeringen att den nuvarande regleringen om ångerrätt som berör hantverkstjänster kan vara svår att följa för näringsidkare och i praktiken kan leda till otillfredsställande resultat. I likhet med Föreningen Installatörsföretagen, och till skillnad från Konsumentverket, Sveriges Konsumenter och Villaägarnas Riksförbund, anser regeringen därför att det, med viss språklig justering av utredningens förslag, finns anledning att använda möjligheten att införa det nya undantaget från ångerrätten. En sådan bestämmelse innebär att tjänsten är undantagen från ångerrätten även om näringsidkaren inte har krävt att

konsumenten avstår från ångerrätten på det sätt som förutsätts i 11 § 1. Det behöver inte heller vara fråga om en brådskande reparationsåtgärd. Konsumenten ska dock ha samtyckt till att tjänsten börjar utföras.

Eftersom det rör sig om ett fullharmoniseringsdirektiv finns det inte möjlighet att låta undantaget omfatta underhållsåtgärder eller hantverkstjänster generellt. Det måste alltså begränsas till reparationsåtgärder. Genom att undantaget införs kommer det att, som Konsumentverket påpekar, ha betydelse vad som kan anses utgöra en reparationsåtgärd. Det bör överlämnas till rättstillämpningen att, i den mån gränsdragningsproblem uppstår, utveckla praxis kring den frågan. Av direktivtexten framgår vidare att vad som avses är situationer när konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren. Bestämmelsen bör utformas i nära anslutning till direktivtexten. Det finns mot den bakgrunden inte förutsättningar att, som Sveriges Konsumenter och Villaägarnas Riksförbund förespråkar, lägga till att konsumenten på eget initiativ ska ha kontaktat näringsidkaren. Regeringen konstaterar emellertid att det för att undantaget ska aktualiseras det alltså krävs en uttrycklig begäran från konsumenten och att konsumenten uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras. Till det kommer att, utöver att det måste vara fråga om en reparationsåtgärd, undantaget endast är tillämpligt när tjänsten har fullgjorts.

– – –

Bestämmelsen i punkten 14, som är ny, gäller tjänster som har fullgjorts när konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren i syfte att utföra reparationsåtgärder. Det kan t.ex. vara så att konsumenten har kontaktat näringsidkaren per telefon eller har beställt ett besök på näringsidkarens webbplats. Om besöket sker på näringsidkarens initiativ gäller inte undantaget i denna punkt. I stället kan undantaget i punkten 1 vara tillämpligt. Att tjänsten har fullgjorts innebär att näringsidkaren ska ha utfört prestationen i sin helhet. Innan dess har konsumenten kvar sin ångerrätt.

Verkan av att konsumenten ångrar ett avtal om digitalt innehåll eller en digital tjänst

I distansavtalslagen införs bestämmelser som reglerar verkan av att konsumenten ångrar ett avtal om digitalt innehåll eller en digital tjänst.

Näringsidkaren ska efter att konsumenten har använt sin ångerrätt, med vissa undantag, inte få använda innehåll som konsumenten har tillhandahållit eller skapat vid användningen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och som inte är personuppgifter.

På konsumentens begäran ska näringsidkaren, förutom i särskilt angivna fall, tillgängliggöra sådant innehåll som konsumenten har tillhandahållit eller skapat. Innehållet ska tillgängliggöras utan kostnad, inom skälig tid och i ett allmänt använt, maskinläsbart format. Förutom i dessa fall får näringsidkaren hindra konsumentens framtida användning av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Konsumenten ska efter att ha använt sin ångerrätt avstå från att använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och från att göra detta tillgängligt för annan.

Marknadsstörningsavgift

Överträdelser av bestämmelserna i distansavtalslagen om näringsidkares informationsskyldighet för avtal om varor och icke-finansiella tjänster ska kunna leda till utdömande av marknadsstörningsavgift. Detsamma ska gälla för överträdelser av bestämmelserna om näringsidkares informationsskyldighet vid avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument.

Ändringar i avtalsvillkorslagen

Avtalsvillkorsdirektivet har genomförts i svensk rätt genom avtalsvillkorslagen. Lagen gäller avtalsvillkor som näringsidkare använder när de erbjuder varor och tjänster eller andra nyttigheter till konsumenter. Syftet är framför allt att skydda konsumenter mot oskäliga bestämmelser i standardavtal. Lagen innehåller såväl marknadsrättsliga som civilrättsliga bestämmelser.

Enligt artikel 8b punkten 4 i avtalsvillkorsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att sanktionsavgifter kan påföras i vissa fall. I propositionen föreslår regeringen att bl.a. följande bestämmelser om sanktionsavgifter införs i avtalsvillkorslagen.

Införande av en möjligt att besluta om sanktionsavgift

Patent- och marknadsdomstolen ska på talan av Konsumentombudsmannen besluta att en näringsidkare ska betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har använt ett sådant avtalsvillkor som anges i bestämmelsen om betalnummer i avtalsvillkorslagen, eller som näringsidkaren har förbjudits att använda enligt 3 § avtalsvillkorslagen genom ett avgörande som har fått laga kraft.

Om Konsumentombudsmannen för ett visst fall beslutar att inte föra talan om sanktionsavgift, ska en sammanslutning av näringsidkare få väcka en sådan talan.

Talan om att påföra en sanktionsavgift för en överträdelse får inte tas upp till prövning om överträdelsen omfattas av ett förbud som har förenats med vite och talan om utdömande av vitet har väckts.

Beloppsgränser för avgiften

Sanktionsavgiften ska fastställas till lägst 10 000 kronor och högst 4 procent av näringsidkarens omsättning räkenskapsåret innan överträdelsen upphörde eller när näringsidkaren delgavs stämningsansökan, om den inte har upphört dessförinnan.

Om överträdelsen har inträffat under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om årsomsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får

årsomsättningen uppskattas av domstolen. Avgiften får i ett sådant fall fastställas till ett belopp i kronor motsvarande högst 2 miljoner euro.

Bedömningen av avgiftens storlek

När sanktionsavgiften fastställs ska domstolen ta hänsyn till

1. överträdelsens allvar med beaktande särskilt av dess art, varaktighet och omfattning
2. åtgärder som näringsidkaren har vidtagit för att lindra eller avhjälpa den skada som en konsument har lidit
3. tidigare överträdelser som näringsidkaren har gjort sig skyldig till,
4. i den utsträckning det framgår, den vinst som näringsidkaren har gjort eller förlust som undvikits genom överträdelsen
5. i gränsöverskridande fall, sanktioner som har påförts näringsidkaren för samma överträdelse i andra medlemsstater i EU, ifall information om sådana sanktioner finns tillgänglig via den mekanism som inrättats genom konsumentskyddsförordningen
6. försvårande eller förmildrande omständigheter utöver dem i 1–5.

Om överträdelsen med hänsyn till särskilt överträdelsens art, varaktighet och omfattning är mindre allvarlig eller om det finns synnerliga skäl för det, får domstolen bestämma en lägre avgift än vad som föreskrivs i bestämmelsen om beloppsgränsen för avgiften, eller besluta att en avgift inte ska tas ut.

Ikraftträdande

I propositionen föreslås att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2022. Regeringen anför att enligt artikel 7.1 i ändringsdirektivet ska medlemsstaterna senast den 28 november 2021 anta och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa direktivet. Bestämmelserna ska tillämpas fr.o.m. den 28 maj 2022. De bestämmelser som genomför ändringsdirektivet bör träda i kraft så snart som möjligt. Det finns inte förutsättningar att skjuta fram tidpunkten för ikraftträdande på det sätt som Svensk Dagligvaruhandel efterfrågar. Med hänsyn till den tid de återstående leden i lagstiftningsprocessen kan antas ta föreslås att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2022.

Följdmotionerna

I kommittémotion 2021/22:4514 föreslår Jon Thorbjörnson m.fl. (V) att riksdagen avslår förslaget om undantag i distansavtalslagen från ångerrätt för reparationer som har fullgjorts (2 kap. 11 § 14 distansavtalslagen). Motionärerna anser att en lagändring kan riskera att gynna oseriösa företag som lurar på privatpersoner reparationer som de inte behöver.

I kommittémotion 2021/22:4530 yrkande 3 föreslår Larry Söder m.fl. (KD, M) ett tillkännagivande om att flytta tidpunkten för lagändringarnas

ikraftträdande till den 1 september 2022. Motionärerna anför bl.a. att den nya bestämmelsen i prisinformationslagen om prissänkningar innebär att prisuppgifter för en stor mängd varor ska dokumenteras, administreras och systemhållas. För att kunna leva upp till det nya informationskravet behöver företagen bygga nya administrativa processer och nya it-system vilket inte låter sig göras med bara några månaders framförhållning.

Motion från allmänna motionstiden 2021/22

I motion 2021/22:100 föreslår Ingemar Kihlström (KD) ett tillkännagivande om att ångerrätten i distansavtalslagen ska bibehållas för utförda reparationstjänster på fastigheter samt lägenheter när företag aktivt agerat och kontaktat konsumenten inför arbetet.

Utskottets ställningstagande

Dagens konsumentmarknader utvecklas i snabb takt där digitaliseringen är drivande för en framväxt av nya produkter, marknadsföringsmetoder och försäljningsmodeller. Utskottet välkomnar därför att det konsumenträttsliga regelverket moderniseras och att det sker en anpassning till den ökande digitaliseringen.

När det först gäller motionsyrkandet om att avslå förslaget om att införa ett undantag från ångerrätten för reparationsåtgärder som fullgjorts (2 kap. 11 § 14 distansavtalslagen) delar utskottet regeringens bedömning att den nuvarande regleringen om ångerrätt som berör hantverkstjänster kan vara svår att följa för näringsidkare. I praktiken kan detta leda till otillfredsställande resultat. Utskottet anser därför i likhet med regeringen att Sverige bör använda möjligheten att införa det nya undantaget från ångerrätten även om detta medför en viss försvagning av konsumentskyddet. Som regeringen anför kan det anses godtagbart eftersom behovet av konsumentskydd inte är lika uttalat då det är fråga om en tjänst som redan har fullgjorts efter att konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren och samtyckt till att tjänsten börjar utföras.

Mot denna bakgrund anser utskottet att riksdagen bör anta ändringen i distansavtalslagen i denna del och avslå motion 2021/22:4514 (V).

När det gäller lagförslagen i övrigt anser utskottet att de bör antas av de skäl som anförs i propositionen. När det gäller tidpunkten för ikraftträdandet anser utskottet att det är angeläget att företagen får tillräckligt med tid för att anpassa marknadsföring och avtalsvillkor till de nya informationskraven samt bygga upp nya administrativa rutiner och it-system. Trots att Sveriges införlivande av direktivet redan är försenat anser därför utskottet, i likhet med motionärerna i motion 2021/22:4530 yrkande 3, att ikraftträdandet behöver senareläggas. Utskottet bedömer att den tidpunkt för ikraftträdandet som motionärerna föreslår är lämplig.

Den nya lagstiftningen bör således träda i kraft den 1 september 2022 i stället för den 1 juli 2022.

Utskottets ställningstagande när det gäller ikraftträdandet innebär ett delvis bifall till motion 2021/22:4530 (KD, M) yrkande 3.

Vidare föreslår utskottet en smärre korrigering av lagtexten i förslaget till ändring av 3 § marknadsföringslagen. Paragrafens lydelse behöver anpassas till en ändring som trafikutskottet har föreslagit och som enligt det förslaget ska träda i kraft den 3 juni 2022 (se prop. 2021/22:136 och bet. 2021/22:TU17).

När det avslutningsvis gäller önskemålet i motion 2021/22:100 (KD) om att det inte ska införas något undantag från ångerrätten för utförda reparationer när näringsidkaren agerat aktivt och kontaktat konsumenten avser det undantag som föreslås i propositionen de situationer när konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren. Om besöket sker på näringsidkarens initiativ gäller inte undantaget. Motionen får därmed anses tillgodosedd och bör avslås.

Utskottet övergår nu till att under särskilda rubriker behandla motionsyrkanden som innehåller förslag om tillkännagivanden i frågor som anknyter till lagförslagen.

Vidareförsäljning av evenemangsbiljetter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om vidareförsäljning av evenemangsbiljetter m.m. Utskottet hänvisar bl.a. till en ny punkt i bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder.

Jämför reservation 3 (SD).

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

Michael Rubbestad m.fl. (SD) anför i kommittémotion 2021/22:2501 att det är ett problem att personer eller en helautomatiserad process (bottar) genomför köp av t.ex. ett stort antal biljetter till attraktiva konserter i syfte att sälja dem vidare till ett högre belopp och därmed göra en förtjänst på mellanskillnaden. Motionärerna anför vidare att samma problem även uppstod i samband med lanseringen av en populär spelkonsol. Motionärerna föreslår ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning för att finna lösningar på problemet (yrkande 7).

I kommittémotion 2021/22:2534 yrkande 32 föreslår Angelica Lundberg m.fl. (SD) ett tillkännagivande om att införa ett förbud mot att sälja evenemangsbiljetter i andrahand till ett högre pris än originalpriset.

Propositionen

Genom ändringsdirektivet (artikel 3 7 b) införs en ny punkt, 23 a, i bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder, den s.k. svarta listan. I bilagan finns en förteckning över affärsmetoder som under alla förhållanden ska anses otillbörliga. Sverige har genomfört direktivet om otillbörliga affärsmetoder genom marknadsföringslagen, och bilaga I till direktivet gäller enligt 4 § marknadsföringslagen som lag i Sverige. Den nya punkten innebär ett förbud mot att till konsumenter vidaresälja biljetter till kultur- och idrottsevenemang om näringsidkaren har förvärvat dem genom användning av automatiserade medel för att kringgå eventuella begränsningar av antalet biljetter som en person kan köpa eller andra regler som är tillämpliga på biljettköp.
I ingressen till ändringsdirektivet (skäl 50) anges följande:

> Det bör vara förbjudet för näringsidkare att till konsumenterna vidaresälja biljetter till kultur- och idrottsevenemang som de har förvärvat genom användning av programvara såsom s.k. bottar, vilken ger näringsidkarna möjlighet att köpa biljetter utöver de tekniska begränsningar som tillämpas av den primära biljettförsäljaren eller att kringgå andra tekniska medel som den primära försäljaren har infört för att säkerställa att biljetter finns tillgängliga för alla. Detta förbud påverkar inte eventuella andra nationella åtgärder som medlemsstaterna kan vidta för att skydda konsumenternas berättigade intressen, säkra sin kulturpolitik och bred tillgång för alla till kultur- och idrottsevenemang, exempelvis att reglera vidareförsäljningspriser på biljetter.

I propositionen bedömer regeringen att bl.a. den nya punkten om vidareförsäljning av biljetter i bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder, enligt marknadsföringslagen gäller automatiskt som svensk lag och att ytterligare lagstiftningsåtgärder därför inte bör vidtas.

Frågesvar

Statsrådet Ardalan Shekarabi anförde bl.a. följande den 7 maj 2019 som svar på en skriftlig fråga (fr. 2018/19:585) om andrahandsförsäljning av evenemangsbiljetter:

> […] har frågat mig hur jag tänker agera för att komma till rätta med problemen med andrahandsbiljetter.
>
> Det är många som har uppmärksammat problemen som finns på marknaden för evenemangsbiljetter. Det är viktigt att konsumenterna kan känna sig trygga när de köper biljetter till t.ex. konserter eller sportevenemang. Det finns redan i dag krav på att det tydligt måste framgå vilka villkor som gäller för biljettköpet, t.ex. om det endast rör sig om en förhandsbeställning eller vilken återbetalning konsumenten har rätt till vid inställda evenemang. Konsumentverket utövar tillsyn över marknadsföringen och har på sin webbplats Hallå konsument information om vad man ska tänka på när man köper evenemangsbiljetter. Om biljetten t.ex. inte stämmer överens med beställningen, kan konsumenten få tvisten prövad av Allmänna reklamationsnämnden.
>
> Biljettförsäljningen sker i dag huvudsakligen på internet och är många gånger gränsöverskridande. Det har tagits initiativ på EU-nivå för att komma tillrätta med problemen.

– – –
Regeringen kommer att följa utvecklingen på marknaden för evenemangsbiljetter och noga följa upp vilka effekter den kommande EU-lagstiftningen får för konsumenterna.

Tidigare behandling

Motionsyrkanden om vidareförsäljning av evenemangsbiljetter behandlades senast av utskottet våren 2021 i betänkande 2020/21:CU12. Utskottet avstyrkte de då aktuella motionsyrkandena med hänvisning till bl.a. det nya EU-direktivet. Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Genom ändringsdirektivet har en ny punkt införts i bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Det innebär ett förbud mot att till konsumenter vidaresälja biljetter till kultur- och idrottsevenemang om näringsidkaren har förvärvat dem genom användning av automatiserade medel för att kringgå eventuella begränsningar av antalet biljetter som en person kan köpa eller andra regler som är tillämpliga på biljettköp. Regeringen gör i propositionen bedömningen att den nya punkten enligt marknadsföringslagen gäller automatiskt som svensk lag och att ytterligare lagstiftningsåtgärder därför inte bör vidtas.

Utskottet konstaterar att det förbud mot att vidaresälja evenemangsbiljetter som köpts in genom automatiserade metoder som införts genom ändringsdirektivet till viss del ligger i linje med önskemålen i motion 2021/22:2501 (SD) yrkande 7.

Utskottet vill även peka på att statsrådet Ardalan Shekarabi som svar på en skriftlig fråga våren 2019 bl.a. uppgav att regeringen kommer att följa utvecklingen på marknaden för evenemangsbiljetter och noga följa upp vilka effekter EU-lagstiftningen får för konsumenterna.

Utskottet är inte berett att föreslå någon åtgärd med anledning av motionsyrkandena. Motionsyrkandena bör avslås.

Informationskravet vid prissänkning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att det behöver tydliggöras hur det nya informationskravet i 7 a § prisinformationslagen ska tillämpas och att bestämmelsen behöver följas upp.

Vidare avslår riksdagen ett motionsyrkande som får anses tillgodosett genom propositionen.

Jämför reservation 4 (S, V, MP).

Följdmotionerna

I kommittémotion 2021/22:4530 anser Larry Söder m.fl. (KD, M) att det finns ett behov av att förtydliga vilka varor som ska omfattas av undantaget från informationskravet enligt den nya bestämmelsen i 7 a § prisinformationslagen. Motionärerna anser vidare att det behövs ett förtydligande och en konsekvensanalys när det gäller hur informationskravet i paragrafen förhåller sig till de näringsidkare som har fler än ett försäljningsställe. Tillkännagivanden föreslås i enlighet med detta (yrkandena 1 och 2).

Även Ola Johansson (C) anser i kommittémotion 2021/22:4576 att det behövs ett förtydligande och en konsekvensanalys i fråga om huruvida informationskravet i 7 a § prisinformationslagen ska gälla för varje näringsidkare eller för varje försäljningsställe. Det är också otydligt hur undantaget från informationskravet ska tolkas. Ett tillkännagivande föreslås i enlighet med detta.

Motion från allmänna motionstiden 2021/22

I motion 2021/22:263 anser Markus Wiechel m.fl. (SD) att marknadsföringslagens regler om realisationer ska ändras för att stärka konsumentskyddet. Exempelvis kan det införas regler om hur länge en produkt eller tjänst ska ha haft ett visst pris för att detta ska anses vara ett ordinarie pris. Ett tillkännagivande föreslås i enlighet med detta (yrkande 6).

Nuvarande ordning

Prisinformationslagen

Prisinformationslagen genomför prisinformationsdirektivet och innehåller bestämmelser om den prisinformation som en näringsidkare ska lämna när denne tillhandahåller bestämda produkter. Med näringsidkare avses enligt 2 § prisinformationslagen en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten.

Enligt 11 § prisinformationslagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna prisinformation och om beräkningen av pris och jämförpris. Bemyndigandet omfattar inte bara föreskrifter om uppgiftsskyldigheten som sådan, utan även bestämmelser om hur och på vilket sätt prisinformation ska lämnas. Enligt 4 § förordningen (2009:607) med instruktion för Konsumentverket får myndigheten meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna prisinformation och om beräkningen av pris och jämförpris enligt prisinformationslagen. Med stöd av bestämmelsen har Konsumentverket meddelat föreskrifter om prisinformation (KOVFS 2012:01). Föreskrifterna innehåller bestämmelser om skyldigheten att lämna prisinformation och om beräkningsgrunderna för pris och jämförpris.

I prisinformationslagen finns för närvarande inte någon bestämmelse som reglerar prissänkningar.

Marknadsföringslagen

I marknadsföringslagen finns vissa bestämmelser som kan vara tillämpliga när en näringsidkare annonserar en prissänkning. En näringsidkare får enligt 10 § första stycket marknadsföringslagen vid marknadsföringen inte använda sig av felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annans näringsverksamhet. Av andra stycket 4 samma paragraf framgår att det särskilt gäller framställningar som rör bl.a. produktens pris, grunderna för prisberäkningen, särskilda prisfördelar och betalningsvillkoren.

När det gäller realisationer får enligt 17 § marknadsföringslagen en näringsidkare vid marknadsföring av produkter använda uttrycket "realisation" eller något annat uttryck med motsvarande innebörd bara om

1. försäljningen avser produkter som ingår i näringsidkarens ordinarie sortiment
2. försäljningen sker under en begränsad tid
3. priserna är väsentligt lägre än näringsidkarens normala priser för motsvarande produkter.

Propositionen

Genom ändringsdirektivet införs en ny artikel, 6a, i prisinformationsdirektivet som reglerar vilka uppgifter ett tillkännagivande av en prissänkning ska innehålla. Bestämmelsen är tillämplig när en näringsidkare tillkännager en prissänkning av en vara som näringsidkaren har salufört tidigare.

För att genomföra artikeln föreslår regeringen att det ska införas en ny bestämmelse i prisinformationslagen som innebär att om en produkt tillhandahålls med angivande av att priset har sänkts ska även det tidigare priset anges. Regeringen anser att den nya bestämmelsen om prissänkningar bör gälla samtliga produkter som omfattas av prisinformationslagen. Det tidigare pris som ska anges ska vara det lägsta pris som näringsidkaren har

tillämpat för produkten under de senaste 30 dagarna före prissänkningen. Om priset under denna tid har sänkts gradvis, ska i stället det pris som gällde före den första prissänkningen anges. Skyldigheten att informera om prissänkningar ska inte gälla varor som snabbt kan försämras eller bli för gamla.

När det gäller det föreslagna undantaget för vissa varor har medlemsstaterna enligt ändringsdirektivet möjlighet att göra undantag från kravet på information om prissänkningar för varor som sannolikt kan försämras eller har kort sista förbrukningsdatum. Ett liknande undantag finns i artikel 16 d i konsumenträttighetsdirektivet. Regeringen anför i propositionen bl.a. att den delar Svensk Handels uppfattning om betydelsen av ett sådant undantag. I syfte att underlätta för näringsidkare att snabbt kunna genomföra prissänkningar beträffande dessa varor, och därigenom undvika onödig värdeförstöring och matsvinn, bör möjligheten till särreglering användas. Det bör därför införas en särskild undantagsbestämmelse för varor av det aktuella slaget. Bestämmelsen bör formuleras på liknande sätt som 2 kap. 11 § 4 distansavtalslagen, och omfatta varor som snabbt kan försämras eller bli för gamla. Det kan exempelvis vara fråga om livsmedel och växter. Kläder är ett exempel på en vara som inte omfattas av undantaget. Det är inte möjligt att, som Svensk Dagligvaruhandel efterfrågar, mer exakt och fullständigt redogöra för vilka varor som träffas av undantaget. Mot bakgrund av direktivtextens utformning och att den svenska lagtexten bör utformas i nära anslutning till den finns det inte heller möjlighet att koppla undantaget till livsmedelslagstiftningen på det sätt som Svensk Dagligvaruhandel föreslår. Enligt regeringen bör det överlämnas till rättstillämpningen att, i den mån gränsdragningsproblem uppstår, utveckla praxis kring frågan om undantagets tillämplighet i enskilda fall.

Tidigare behandling

Ett motionsyrkande om att ändra marknadsföringslagens regler om realisationer behandlades av utskottet senast våren 2021 i betänkande 2020/21:CU12. Utskottet avstyrkte det då aktuella motionsyrkandet med hänvisning till bl.a. ändringsdirektivet. Riksdagen följde utskottets förslag.

Kommissionens vägledning om tolkning och tillämpning av artikel 6a i prisinformationsdirektivet

I ett tillkännagivande från december 2021 (2021/C 526/02) ger kommissionen vägledning om hur den nya artikeln 6a om prissänkningar i prisinformationsdirektivet ska tolkas och tillämpas.

När det gäller näringsidkare som berörs av direktivet anför kommissionen bl.a. följande:

> Direktiv 98/6/EG är tillämpligt på näringsidkaren, som i artikel 2 d definieras som ”en fysisk eller juridisk person som säljer eller erbjuder till

försäljning varor som ingår i dennes handelsverksamhet eller yrkesmässiga verksamhet". Den nya artikel 6a gäller därför den näringsidkare som är den faktiska avtalsparten i avtalet med konsumenten, dvs. säljaren av varorna, inklusive säljare som använder förmedlare, i synnerhet e-marknadsplatser.

När det gäller näringsidkare som säljer varor via olika försäljningskanaler /försäljningsställen anför kommissionen följande:

Om en näringsidkare säljer varor via olika försäljnings-kanaler/försäljningsställen (t.ex. olika fysiska butiker och/eller onlinebutiker) till olika priser och dessa olika försäljnings-kanaler/försäljningsställen omfattas av ett allmänt tillkännagivande om prissänkning, måste näringsidkaren som "tidigare" pris för de berörda varorna i varje försäljningskanal/på varje försäljningsställe ange det lägsta pris som under minst 30 dagar tillämpades i försäljningskanalen/på försäljningsstället.

Vilseledande tillkännagivanden om prissänkningar som ger intryck av att nedsättningen gäller för alla försäljningskanaler/ försäljningsställen för en viss näringsidkare, medan i själva verket endast vissa av försäljningskanalerna/försäljningsställena omfattas av prissänkningen ska bedömas mot bakgrund av direktivet om otillbörliga affärsmetoder.

När det gäller möjligheten att göra undantag från regeln om information om prissänkningar för lättfördärvliga varor anför kommissionen följande:

Den bestämmelse som ges genom artikel 6a. 3 gör det möjligt för medlemsstaterna att föreskriva olika regler för varor som sannolikt kan försämras eller har kort sista förbrukningsdatum. Sådana regler kan till och med bestå i att sådana varor helt undantas från tillämpningsområdet för artikel 6a eller att säljaren tillåts ange det sista priset omedelbart före prissänkningen som "tidigare" pris.

Varor som "sannolikt kan försämras eller har kort sista förbrukningsdatum" är lättfördärvliga varor som kan behöva rabatteras oftare för att de ska kunna säljas snabbare på grund av att de närmar sig sista förbrukningsdatum. Detta begrepp används även i artikel 16.1 d i direktivet om konsumenträttigheter, där det föreskrivs att konsumenter inte har ångerrätt vid distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler när det gäller "tillhandahållande av varor som snabbt kan försämras eller bli för gamla".

I direktivet om konsumenträttigheter definieras inte "varor som snabbt kan försämras eller bli för gamla". Huruvida de objektiva kriterierna "som snabbt kan försämras eller bli för gamla" är uppfyllda ska bedömas från fall till fall. Exempel på varor som snabbt kan försämras eller bli för gamla är färska livsmedel och drycker med kort hållbarhet. Denna möjlighet för medlemsstaterna att avvika från den allmänna regeln om prissänkningar kan inte tillämpas på varor som inte är lättfördärvliga på grund av sin fysiska sammansättning och sina egenskaper, utan endast "blir för gamla" i kommersiell mening, exempelvis säsongsbetonade kläder.

Samma tillvägagångssätt som i direktivet om konsumenträttigheter gäller när detta begrepp tolkas inom ramen för direktiv 98/6/EG.

Kommissionens översyn av ändringsdirektivet

Kommissionen ska senast den 28 maj 2024 lämna en rapport om tillämpningen av ändringsdirektivet till Europaparlamentet och rådet. Rapporten ska framför

allt innefatta en bedömning av direktivets bestämmelser om evenemang som anordnas på andra platser än i näringsidkarens fasta affärslokaler och fall då varor marknadsförs som identiska trots att deras sammansättning eller egenskaper väsentligt skiljer sig åt. Rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare i betänkandet tillstyrkt regeringens förslag i propositionen om att det ska införas en ny bestämmelse i prisinformationslagen som reglerar vilken information en näringsidkare ska lämna vid en prissänkning (7 a §). Om en produkt tillhandahålls med angivande av att priset har sänkts ska även det tidigare priset anges. Det tidigare pris som ska anges ska vara det lägsta pris som näringsidkaren har tillämpat för produkten under de senaste 30 dagarna före prissänkningen. Om priset under denna tid har sänkts gradvis, ska i stället det pris som gällde före den första prissänkningen anges. Skyldigheten att informera om prissänkningar ska dock inte gälla varor som snabbt kan försämras eller bli för gamla. Den nya bestämmelsen i prisinformationslagen genomför artikel 6a i prisinformationsdirektivet.

I motion 2021/22:4530 yrkandena 1 och 2 samt motion 2021/22:4576 anförs att det behöver förtydligas hur informationskravet enligt den nya bestämmelsen ska tillämpas när det gäller näringsidkare som har flera butiker (försäljningsställen). Motionärerna ser även ett behov av att förtydliga vilka varor som ska undantas från informationskravet. Svensk Handel och Svensk Dagligvaruhandel har i skrivelser till utskottet uttryckt liknande farhågor kring hur den nya bestämmelsen kommer att tillämpas i förhållande till dagligvaruhandeln. Från handelns sida är man t.ex. orolig för att möjligheten att minska matsvinnet och att ge konsumenterna attraktiva priserbjudanden kan komma att begränsas.

Utskottet delar dessa farhågor. Särskilt i dessa tider av stigande matpriser är det viktigt att säkerställa att ny lagstiftning på konsumentområdet inte gör det svårare för matbutiker att sänka sina priser.

Utskottet uppfattar den nya bestämmelsen i 7 a § prisinformationslagen som svårtolkad, och utskottet anser vidare att varken propositionen eller kommissionens vägledning ger tillräcklig ledning. Utskottet anser inte heller att det är tillräckligt att avvakta rättstillämpningens utvecklande av praxis på området, som regeringen hänvisar till i propositionen när det gäller undantaget för vissa varor. I stället anser utskottet att regeringen bör vidta lämpliga åtgärder för att förtydliga informationskravet i 7 a § prisinformationslagen. Till att börja med behöver det förtydligas hur bestämmelsen ska tillämpas för en näringsidkare som har flera försäljningsställen. Det behöver också förtydligas vilka varor som ska undantas från informationskravet, så att det blir tydligt att t.ex. livsmedel ska undantas.

Som utskottet har framhållit ovan behöver det – utan att ge avkall på konsumentskyddet – säkerställas att den nya bestämmelsen inte leder till

oförutsedda problem för handelsbranschen, och det får t.ex. inte bli svårare för matbutiker att sänka sina priser. Utskottet anser därför att det är viktigt att regeringen följer upp vilka konsekvenser den nya bestämmelsen får. Vid en sådan uppföljning bör det särskilt uppmärksammas vilka konsekvenser informationskravet får för de näringsidkare som har flera försäljningsställen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Utskottets ställningstagande innebär ett bifall till motionerna 2021/22:4530 (KD, M) yrkandena 1 och 2 och 2021/22:4576 (C).

När det gäller motion 2021/22:263 (SD) yrkande 6 införs genom den nya informationsbestämmelsen en skyldighet för näringsidkare att om en produkt tillhandahålls med angivande av att priset har sänkts även ange det tidigare priset. Det tidigare pris som ska anges ska vara det lägsta pris som näringsidkaren har tillämpat för produkten under de senaste 30 dagarna före prissänkningen. Om priset under denna tid har sänkts gradvis, ska i stället det pris som gällde före den första prissänkningen anges. Genom den föreslagna bestämmelsen får motionsyrkandet i huvudsak anses vara tillgodosett, och yrkandet bör därför avslås.

Konsumenternas integritet vid e-handel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om konsumenternas integritet vid e-handel. Utskottet hänvisar till propositionen och pågående arbete.

Jämför reservation 5 (C).

Motion från allmänna motionstiden 2021/22

I kommittémotion 2021/22:3231 yrkande 5 föreslår Martina Johansson m.fl. (C) ett tillkännagivande om att ge Konsumentverket i uppdrag att se över skyddet för konsumenternas integritet vid e-handel.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att bestämmelserna om avtal om varor och icke-finansiella tjänster i distansavtalslagen ska gälla för ett avtal genom vilket en näringsidkare mot betalning överlåter eller upplåter lös egendom till eller utför en tjänst åt en konsument. Bestämmelserna ska också gälla för ett avtal genom vilket en näringsidkare i utbyte mot endast konsumentens personuppgifter ska tillhandahålla ett digitalt innehåll på något annat sätt än på ett fysiskt medium eller en digital tjänst åt en konsument. Detta gäller dock inte om personuppgifterna behandlas av näringsidkaren endast för att uppfylla rättsliga krav som gäller för denne eller för att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

Det ska vidare tydliggöras att EU:s dataskyddsförordning och kompletterande svensk dataskyddslagstiftning alltid ska beaktas vid behandling av personuppgifter som sker i samband med avtal som omfattas av distansavtalslagen.

Regeringen anför bl.a. följande (s. 68 f.):

> I sammanhanget kan framhållas att det inte är fråga om att införa någon ny rättslig grund för behandling av personuppgifter. Som utvecklas strax nedan gäller de skyldigheter som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), i det följande kallad EU:s dataskyddsförordning, även vid behandlingen av sådana personuppgifter som en konsument tillhandahåller näringsidkaren enligt den föreslagna bestämmelsen.
> – – –
> I artikel 13.4 i konsumenträttighetsdirektivet har det införts en bestämmelse med en upplysning om att näringsidkaren när det gäller konsumenters personuppgifter ska uppfylla de skyldigheter som är tillämpliga enligt EU:s dataskyddsförordning. Detta innebär bl.a. att näringsidkaren om personuppgifter samlas in ska informera om ändamålen med behandlingen och den rättsliga grunden för behandlingen (artikel 13 och 14). Principen om ändamålsbegränsning (artikel 5.1 b) och rätten till radering (artikel 17) kan också vara av betydelse i dessa sammanhang.
>
> Näringsidkarens skyldigheter i detta hänseende följer i och för sig redan av EU:s dataskyddsförordning. För tydlighets skull bör dock en upplysningsbestämmelse införas även i distansavtalslagen. Detta bör ske genom införandet av en ny paragraf, med tillhörande rubrik, med placering i 1 kap. distansavtalslagen som en inledande bestämmelse till lagen. I bestämmelsen bör anges att bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i EU:s dataskyddsförordning. Det bör dessutom föreskrivas att vid behandling av personuppgifter som omfattas av förordningen gäller även den kompletterande svenska lagstiftningen på området, dvs. lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen. En motsvarande bestämmelse finns i den föreslagna nya konsumentköplagen (se prop. 2021/22:85).

Konsumentverkets rapport Konsumtion på villovägar

Regeringen gav i mars 2020 Konsumentverket i uppdrag att identifiera betydande hinder för väl fungerande konsumentmarknader och för hållbar konsumtion. I uppdraget ingick även att identifiera för- och nackdelar med olika typer av åtgärder för att motverka dessa hinder. Konsumentverket redovisade uppdraget i november 2021 i rapporten Konsumtion på villovägar (Rapport 2021:2). I rapporten tar Konsumentverket bl.a. upp frågor om hur konsumenters personuppgifter hanteras. Konsumentverket anför bl.a. att förändringar i regelverket bör vara den mest effektiva åtgärdstypen för att skydda konsumenter mot exploatering av konsumentdata på datadrivna marknader. Det kan också krävas nya regler som sammanför lagstiftning och tillsyn inom olika sektorer som exempelvis konsumentskydd, dataskydd och

konkurrens, givet att frågan om datadrivna affärsmodeller och stora aktörers roll på marknaden berör samtliga dessa områden. Även om det finns exempel på lyckade tillsynsinsatser inom den digitala annonsindustrin, bedöms inte tillsyn, som enda åtgärd, kunna öka konsumenters kontroll över sina egna data och tackla de hinder som identifierats på datadrivna marknader.

Rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Som redovisats ovan ska EU:s dataskyddsförordning och kompletterande svensk dataskyddslagstiftning alltid beaktas när personuppgifter behandlas i samband med avtal som omfattas av distansavtalslagen. I propositionen föreslår regeringen att det införs en ny paragraf i distansavtalslagen som upplyser om detta.

Utskottet vill i sammanhanget även nämna att frågor om hanteringen av konsumenters persondata har uppmärksammats av Konsumentverket inom ramen för regeringsuppdraget att bl.a. identifiera betydande hinder för väl fungerande konsumentmarknader. Konsumentverkets rapport med anledning av uppdraget, Konsumtion på villovägar, bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet anser inte att det finns skäl att föreslå något tillkännagivande till regeringen om skyddet för konsumenternas integritet vid e-handel. Motionsyrkandet bör avslås.

Information vid distansavtal

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. information vid distansavtal. Utskottet hänvisar bl.a. till propositionen och tidigare ställningstaganden från riksdagens sida.

Jämför reservation 6 (SD).

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

I kommittémotion 2021/22:2457 anför Yasmine Eriksson m.fl. (SD) att det när hundar säljs på marknadsplatser online kan vara svårt för köpare att avgöra vem som verkligen ligger bakom en annons och som bär ansvaret för försäljningen. Motionärerna anser att sådan information behövs för att urskilja om det rör sig om en smuggelhund. Motionärerna föreslår ett tillkännagivande om att införa krav som säkerställer vem som ligger bakom en annons om försäljning av hundar (yrkande 33).

I kommittémotion 2021/22:2534 yrkande 18 föreslår Angelica Lundberg m.fl. (SD) ett tillkännagivande om att tidsfristen för utövande av ångerrätten

enligt 2 kap. 12 § distansavtalslagen bör börja löpa först när formuläret om ångerrätt har överlämnats.

I motion 2021/22:1397 föreslår Larry Söder (KD) ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att införa ett krav om att det på fakturor måste finnas tydliga instruktioner för hur man kan nå företagets kundtjänst om man vill reklamera fakturan för att fakturan ska gälla. Motionären anför bl.a. att den växande digitaliseringen erbjuder ett stort utbud av nya sätt att konsumera vilket skapar möjligheter för aktörer som lockar konsumenter till ofrivilliga eller ogenomtänkta köp. Om en konsument får en faktura på en produkt som konsumenten inte anser sig ha beställt så måste det vara enkelt att kunna få tag på företaget ifråga och kunna avbeställa produkten.

Nuvarande regler

Distansavtalslagen

Enligt 2 kap. 2 § distansavtalslagen ska näringsidkaren innan ett avtal ingås ge konsumenten information om sitt namn, organisationsnummer, telefonnummer och telefaxnummer samt sin adress och e-postadress, och, om näringsidkaren agerar för någon annans räkning, dennes motsvarande uppgifter (punkten 1). Näringsidkaren ska även ge konsumenten information om den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag, hur reklamation kan göras och gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan vända sig för att framställa klagomål (punkten 8).

Innan ett avtal ingås ska näringsidkaren, om det finns en ångerrätt, enligt 2 kap. 2 a § distansavtalslagen ge konsumenten ett standardformulär för utövande av ångerrätten. Bestämmelsen infördes 2020, se nedan. Konsumenten har enligt 2 kap. 10 § rätt att frånträda avtalet genom att till näringsidkaren lämna eller sända ett tydligt meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 12 § (ångerfrist). Konsumenten kan för detta ändamål använda ett standardformulär för utövande av ångerrätten. Ångerfristen räknas exempelvis vid köp av en tjänst från den dag då avtalet ingås och vid köp av en vara från den dag då köparen fysiskt tar varan i besittning. Ångerfristen börjar inte löpa förrän näringsidkaren har lämnat ovan nämnda information om ångerrätten på föreskrivet sätt. Ångerfristen är dock aldrig längre än ett år från den tidpunkt då den skulle ha börjat löpa om information hade lämnats på föreskrivet sätt, dvs. vid köp av en tjänst den dag då avtalet ingås eller vid köp av en vara den dag då köparen fysiskt tar varan i besittning (2 kap. 12 §).

Marknadsföringslagen

I 22 a § marknadsföringslagen anges att vid andra avtal än distansavtal och avtal utanför affärslokaler enligt 1 kap. 2 § distansavtalslagen ska näringsidkaren innan avtalet ingås ge konsumenten klar och begriplig information om bl.a. sitt namn och telefonnummer samt sin gatuadress och e-

postadress (1) och den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag och hur reklamation kan göras (6).

Propositionen

I artikel 6 i konsumenträttighetsdirektivet finns bestämmelser om vilken information som näringsidkaren ska ge konsumenten innan ett avtal ingås.

Artikel 6.1 c har genom ändringsdirektivet ändrats på det sättet att bl.a. ett tillägg gjorts om att näringsidkare som utöver e-post tillhandahåller andra medel för kommunikation via internet och som garanterar att konsumenten kan lagra korrespondens med denne på ett varaktigt medium ska informera om dessa. Bestämmelsen syftar till att konsumenten enkelt ska kunna identifiera och kontakta näringsidkaren.

I konsumenträttighetsdirektivet har även införts en ny artikel, 6a, med särskilda informationskrav för avtal som ingås på marknadsplatser online. Bakgrunden till detta är att när konsumenter erbjuds produkter på marknadsplatser online är både den som tillhandahåller marknadsplatsen och den som säljer produkten delaktiga i tillhandahållandet av den förhandsinformation som ska ges innan avtal ingås. Det kan vara svårt för konsumenter att förstå vem som är deras avtalspart och hur deras rättigheter och skyldigheter påverkas av detta.

I propositionen föreslår regeringen att näringsidkaren innan avtal om varor och icke-finansiella tjänster ingås, utöver det sedan tidigare gällande kravet i 2 kap. 2 § distansavtalslagen på att lämna information om sin e-postadress, även ska informera konsumenten om andra medel för kommunikation via internet som näringsidkaren tillhandahåller och som gör det möjligt för konsumenten att bevara uppgifter i en läsbar och varaktig form. Om näringsidkaren agerar för någon annans räkning ska motsvarande uppgifter lämnas för den näringsidkaren.

Regeringen föreslår vidare en ny bestämmelse i distansavtalslagen om att innan ett avtal ingås på en marknadsplats online den näringsidkare som tillhandahåller marknadsplatsen bl.a. ska ge konsumenten information om huruvida den som erbjuder en vara, en tjänst eller digitalt innehåll är näringsidkare eller inte, baserat på den uppgift om det som denne lämnat och ifall den som erbjuder en vara, en tjänst eller digitalt innehåll inte är näringsidkare, att bestämmelserna i distansavtalslagen och andra konsumentskyddande lagar inte gäller.

Regeringen föreslår även att en bestämmelse införs i marknadsföringslagen om att vid ett köperbjudande på en marknadsplats online ska den näringsidkare som tillhandahåller marknadsplatsen informera om huruvida den som erbjuder en produkt är näringsidkare eller inte, baserat på den uppgift om det som denne lämnat. Detta förslag genomför det nya ledet f i artikel 7.4 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder.

När det gäller näringsidkarens skyldighet att ge konsumenten ett standardformulär för utövande av ångerrätten har i artikel 8.4

konsumenträttighetsdirektivet genom ändringsdirektivet förtydligats att standardformuläret för utövande av ångerrätt i bilaga I B till direktivet inte behöver lämnas med det kommunikationsmedel som används för ingående av avtalet enligt bestämmelsen. Standardformuläret får lämnas på något annat lämpligt sätt i enlighet med kraven i artikel 8.1. Regeringen konstaterar att den svenska regleringen, efter lagändringen 2020, överensstämmer med direktivets nya lydelse. Det behövs därför inga ytterligare lagändringar för att genomföra ändringarna i direktivbestämmelsen.

Tidigare behandling

Ett motionsyrkande om beräkning av ångerfristen i 2 kap. distansavtalslagen behandlades våren 2020 i lagstiftningsärendet om tydligare regler vid konsumentavtal (prop. 2019/20:63, bet. 2019/20:CU19, rskr. 2019/20:193). Utskottet föreslog att motionsyrkandet skulle avslås och riksdagen följde utskottets förslag. I betänkandet anförde utskottet följande:

> Det lagförslag som utskottet tidigare ställt sig bakom innebär att näringsidkaren inte bara ska vara skyldig att lämna information om ångerrätten utan näringsidkaren ska också ge konsumenten ett formulär för att utöva ångerrätten. Som redovisats ovan börjar tidsfristen för ångerrätten att löpa när konsumenten har fått information om ångerrätten och regeringen bedömer att det inte bör ske någon ändring i denna del med anledning av den nya regeln om överlämnande av formuläret. Till grund för sin bedömning pekar regeringen på den tolkning av direktivet om konsumenträttigheter som har gjorts av EU-domstolen och det förhållandet att medlemsstaterna inte får ha bestämmelser som avviker från direktivet. Utskottet gör ingen annan bedömning i frågan än regeringen och anser således att det inte finns anledning till ett sådant tillkännagivande som föreslås i motionen.

Ett motsvarande motionsyrkande behandlades även av utskottet våren 2021 i betänkande 2020/21:CU12. Utskottet föreslog att motionsyrkandet skulle avslås och riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

När det gäller förslaget i motion 2021/22:2457 (SD) yrkande 33 om att införa krav som säkerställer vem som ligger bakom en annons om försäljning av hundar har utskottet ställt sig bakom regeringens lagförslag om att innan ett avtal ingås på en marknadsplats online och att vid ett köperbjudande på en marknadsplats online ska den näringsidkare som tillhandahåller marknadsplatsen ge konsumenten information om huruvida den som bl.a. erbjuder en vara, en tjänst eller digitalt innehåll är näringsidkare eller inte, baserat på den uppgift om det som denne lämnat. Syftet med bestämmelserna är att tydliggöra för konsumenter vem som är deras avtalspart. Som redovisas nedan finns det vidare i bl.a. distansavtalslagen krav på att näringsidkare innan ett avtal ingås ska lämna information om bl.a. sitt namn och organisationsnummer.

Utskottet ser inte skäl att i det konsumenträttsliga regelverket införa en sådan särbestämmelse som föreslås i motionen. Motionsyrkandet bör avslås.

De lagändringar som nu genomförs innebär inte någon förändring när det gäller beräkning av tidsfristen för utövande av ångerrätten. I lagstiftningsärendet om tydligare regler vid konsumentavtal som utskottet beredde under våren 2020 delade utskottet regeringens bedömning att en sådan tidsfrist som föreslås i motion 2021/22:2534 (SD) yrkande 18 inte ska införas. Utskottet står fast vid detta ställningstagande och avstyrker därför motionsyrkandet.

Vad slutligen gäller förslaget i motion 2021/22:1397 (KD) om att utreda möjligheten att införa ett krav om att fakturor ska ha tydliga instruktioner för hur man kan nå företagets kundtjänst finns i 2 kap. 2 § distansavtalslagen bestämmelser om den information som näringsidkaren ge konsumenten innan ett avtal ingås. Näringsidkaren ska bl.a. ge konsumenten information om sitt namn, organisationsnummer, telefonnummer samt sin adress och e-postadress. Näringsidkaren ska även ge konsumenten information om den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag, hur reklamation kan göras och gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan vända sig för att framställa klagomål. En i huvudsak motsvarande bestämmelse om de kontaktuppgifter som en näringsidkare ska lämna till konsumenten finns i 22 a § marknadsföringslagen när det gäller andra avtal än distansavtal och avtal utanför affärslokaler enligt distansavtalslagen. Vidare innebär de lagförslag som utskottet nu ställt sig bakom att näringsidkaren utöver kravet i distansavtalslagen på att lämna information om sin e-postadress även ska informera konsumenten om andra medel för kommunikation via internet som näringsidkaren tillhandahåller och som gör det möjligt för konsumenten att bevara uppgifter i en läsbar och varaktig form. Avsikten med dessa bestämmelser är att en konsument enkelt ska kunna identifiera och kontakta näringsidkaren.

Utskottet vill även nämna att i marknadsföringsmaterialet inkludera en faktura eller liknande betalningshandling som ger konsumenten intryck av att han eller hon redan har beställt den marknadsförda produkten när så inte är fallet är en otillbörlig affärsmetod enligt punkt 21 i bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Bilagan gäller enligt 4 § marknadsföringslagen som lag i Sverige.

Mot denna bakgrund finns inte behov av en sådan bestämmelse som föreslås i motionen. Motionen bör avslås.

Reservationer

1. Avslag på propositionen, punkt 1 (SD)

av Mikael Eskilandersson (SD), Roger Hedlund (SD) och Angelica Lundberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) avslår regeringens förslag,

b) ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2021/22:4523 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Vi anser att förslagen i propositionen till stora delar innebär ett tillkrånglat regelverk, vilket är till nackdel för konsumenter, företagare och det svenska samhället. Redan det nuvarande regelverket är omfattande och svårt för många att ta till sig. Att ytterligare bygga på regelverket på det sätt som regeringen föreslår skulle försvåra näringsidkares möjligheter att leva upp till ett bra konsumentskydd, och i praktiken skulle det alltså kunna leda till ett sämre konsumentskydd. Lagrådet har i sitt yttrande bl.a. ansett att särskilt avtalsvillkorslagen kommer att framstå som ett ostrukturerat lapptäcke och att det hade varit befogat att ta ett helhetsgrepp om lagen för att göra den mer tillgänglig. Vi delar denna uppfattning. Även flera remissinstanser har framfört synpunkter på delar av förslagen.

För företagens del skulle regeringens förslag medföra ett behov av stora utbildningsinsatser samt anpassning av marknadsföring och avtalsvillkor. Vi anser inte att regeringen har tagit tillräcklig hänsyn till småföretagens förutsättningar, trots att dessa företag i stor utsträckning kommer att beröras av den nya lagstiftningen. Vi befarar att många småföretag saknar de juridiska och ekonomiska resurser som skulle krävas för att anpassa sig till den nya lagstiftningen och vi ser därmed en risk för att koncentrationen på marknaden skulle öka om propositionen antas.

Vidare vill vi framhålla vikten av att EU:s lagstiftning inte överimplementeras i svensk rätt. Vid Sveriges genomförande av ändringsdirektivet måste hänsyn tas till företagen på ett bättre sätt än vad regeringen nu har gjort.

Mot denna bakgrund anser vi att propositionen bör avslås.

Regeringen bör i stället återkomma till riksdagen med ett mer genomarbetat och välavvägt förslag som innebär att genomförandet av direktivet sker på ett för Sverige gynnsamt sätt. Genomförandet ska inte heller missgynna företagen.

Det vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

2. Regeringens lagförslag, punkt 2 (V, MP)

av Emma Hult (MP) och Jon Thorbjörnson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler i de delar det avser 2 kap. 11 § 14

b) antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden,

2. lag om ändring i prisinformationslagen (2004:347),

3. lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler i de delar som inte omfattas av reservanternas förslag ovan,

4. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486) med den ändringen att ordet ”elektroniskt” ska införas mellan orden ”allmänt” och ”kommunikationsnät” i definitionen av elektronisk post i 3 §,

och med den ändringen att lagarna ska träda i kraft den 1 september 2022.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:4514 av Jon Thorbjörnson m.fl. (V),
bifaller delvis proposition 2021/22:174 punkterna 1–4 och motion
2021/22:4530 av Larry Söder m.fl. (KD, M) yrkande 3 och
avslår motion
2021/22:100 av Ingemar Kihlström (KD).

Ställningstagande

Vi är överlag positiva till regeringens förslag i propositionen, och vi ställer oss i huvudsak bakom förslagen.

Vi motsätter oss dock förslaget att i 2 kap. 11 § 14 distansavtalslagen införa en bestämmelse om att ångerrätt inte ska gälla för en tjänst som har fullgjorts, om konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren i syfte att denne ska utföra reparationsåtgärder och konsumenten uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras.

Till att börja med ska det understrykas att direktivet i denna del är frivilligt för medlemsstaterna att genomföra. Regeringen anser att det ur

näringsidkarperspektiv finns ett behov av att ta bort kravet på avstående från ångerrätten i detta fall. I likhet med Konsumentverket anser vi dock, till skillnad från regeringen, att den nuvarande regleringen i distansavtalslagen är väl avvägd. Detta särskilt med tanke på att det redan finns en möjlighet i distansavtalslagen att undanta ångerrätten om konsumenten uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras och gått med på att det inte finns någon ångerrätt när tjänsten har fullgjorts. Att näringsidkare enligt nuvarande regler kan gå miste om ersättningen för det arbete som har utförts om de har förbisett att ge konsumenten föreskriven information beskrivs av regeringen som en omotiverat stor fördel för konsumenten i förhållande till näringsidkaren. Vi delar inte den uppfattningen. Detta måste tvärtom anses vara en acceptabel och rimlig konsekvens av näringsidkarens förbiseende. Vi ser dessutom en risk för att lagändringen kan gynna oseriösa företag som lurar på privatpersoner reparationer som de inte behöver.

Till detta kommer att det föreslagna undantaget från ångerrätten enbart omfattar reparationsåtgärder. Frågan om vad som ska anses vara en reparationsåtgärd kommer därför att få stor betydelse, och vi anser i likhet med Konsumentverket att undantaget riskerar att leda till gränsdragningsproblem. Om tjänstens art är oklar kan det bli svårt för konsumenten att veta vilka olika förutsättningar som gör att ångerrätten undantas.

Av dessa skäl anser vi att riksdagen bör avslå förslaget till ändring i distansavtalslagen i den del det avser 2 kap. 11 § 14 distansavtalslagen.

I övriga delar ansluter vi oss till majoritetens bedömningar.

3. Vidareförsäljning av evenemangsbiljetter m.m., punkt 3 (SD)

av Mikael Eskilandersson (SD), Roger Hedlund (SD) och Angelica Lundberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:2501 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 7 och
2021/22:2534 av Angelica Lundberg m.fl. (SD) yrkande 32.

Ställningstagande

Det är vanligt att biljetter till exempelvis konserter, festivaler, teater och sportevenemang i Sverige säljs i andra hand. Då biljettförsäljaren inte är skyldig att erbjuda någon ångerrätt säljer köpare av evenemangsbiljetter ofta

biljetterna vidare för att undvika ekonomisk förlust. Det förekommer dock även att både privatpersoner och företag köper upp åtråvärda biljetter i vinstsyfte. Eftersom andrahandsförsäljaren kan sätta pris på biljetterna efter eget tycke säljs i stor utsträckning andrahandsbiljetter till ett betydligt högre pris än vid förstahandsförsäljning, och detta innebär att möjligheten att köpa förstahandsbiljetter försämras och att de som inte kan betala överpriser inte ges tillfälle att besöka evenemang. En andrahandsköpare riskerar också att biljetten inte är äkta, att platsen inte stämmer med vad som bokats enligt biljetten och att samma biljett sålts till flera personer.

Ett liknande problem uppstod även vid lanseringen av en populär spelkonsol där konsoler köpts upp för att sedan säljas i andra hand till överpris.

Vi anser att det förbud mot andrahandsförsäljning av biljetter till kultur- och idrottsevenemang som köpts in genom automatiserade metoder som införts genom EU-direktivet om ett moderniserat konsumentskydd, (EU) 2019/2161, inte är tillräckligt. Enligt vår mening behöver skyddet för konsumenter när det gäller andrahandsförsäljning av evenemangsbiljetter öka ytterligare. I bl.a. Danmark och Norge är det förbjudet att sälja biljetter vidare till ett högre pris än ursprungspriset. Incitamentet att vidaresälja evenemangsbiljetter i vinstsyfte försvinner därigenom. Ett sådant förbud i Sverige skulle öka konsumentskyddet och hindra oseriösa aktörer.

Vi anser därför att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag till lagstiftning om ett förbud mot att vidaresälja evenemangsbiljetter till ett högre pris än ursprungspriset.

Vidare anser vi att regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att se över hur man kan lösa problemet med att populära produkter, som exempelvis spelkonsoler, köps upp och säljs i andra hand till överpris.

Det vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

4. Informationskravet vid prissänkning, punkt 4 (S, V, MP)

av Emma Hult (MP), Johan Löfstrand (S), Elin Lundgren (S), Leif Nysmed (S), Sanne Lennström (S), Joakim Järrebring (S) och Jon Thorbjörnson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna
2021/22:263 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 6,
2021/22:4530 av Larry Söder m.fl. (KD, M) yrkandena 1 och 2 samt
2021/22:4576 av Ola Johansson (C).

Ställningstagande

Utskottets majoritet anser att den nya informationsbestämmelsen i 7 a § prisinformationslagen är otydlig. De anser att det är oklart dels hur informationskravet ska tillämpas när en näringsidkare har flera försäljningsställen, dels vilka varor som ska undantas från informationskravet.

Vi kan till att börja med konstatera att den nya bestämmelsen har utformats i enlighet med ett direktiv som Sverige är skyldigt att genomföra. Att ändra eller förtydliga bestämmelsen skulle alltså innebära en risk för att kommissionen anser att Sverige inte har genomfört direktivet på rätt sätt.

Men även om man bortser från Sveriges skyldighet att genomföra direktivet kan vi inte se någon risk för att bestämmelsen leder till sådana tillämpningsproblem för dagligvaruhandeln som utskottsmajoriteten befarar.

När det till att börja med gäller frågan om hur bestämmelsen ska tillämpas för en näringsidkare som har flera butiker (försäljningsställen) vill vi hänvisa till kommissionens vägledning till artikel 6a i prisinformationsdirektivet. Kommissionen uttalar där att näringsidkaren i direktivet är konsumentens ”faktiska avtalspart”, och om en näringsidkare säljer varor via olika försäljningskanaler/försäljningsställen (t.ex. olika fysiska butiker och/eller onlinebutiker) till olika priser och dessa olika försäljnings-kanaler/försäljningsställen omfattas av ett allmänt tillkännagivande om prissänkning, måste näringsidkaren som tidigare pris för de berörda varorna i varje försäljningskanal/på varje försäljningsställe ange det lägsta pris som under minst 30 dagar tillämpades i försäljningskanalen/på försäljningsstället.

När det sedan gäller undantaget från informationskravet för vissa varor kan vi konstatera att detta undantag har formulerats på samma sätt som det motsvarande undantaget från ångerrätten i distansavtalslagen. Eftersom undantagen i dessa båda lagar avser samma sorts varor bör lagtexten givetvis vara utformad på samma sätt. Att ”förtydliga” den ena bestämmelsen (7 a § prisinformationslagen) skulle därför inte vara lämpligt, och en sådan åtgärd skulle snarare kunna riskera att leda till missförstånd om vad som gäller än att vara klargörande.

Som regeringen anför bör den svenska lagtexten utformas i nära anslutning till direktivtexten. Vi delar regeringens uppfattning att det, i den mån gränsdragningsproblem uppstår, får överlämnas till rättstillämpningen att utveckla praxis kring undantagets tillämplighet i enskilda fall.

Mot bakgrund av det anförda anser vi att den nya bestämmelsen i 7 a § prisinformationslagen framstår som väl avvägd. Det finns därför inte anledning för riksdagen att göra något tillkännagivande om att bestämmelsen behöver förtydligas.

Vidare utgår vi från att regeringen vid behov följer upp vilka konsekvenser den nya lagstiftningen får, och vi ser därför inte anledning till något initiativ från riksdagens sida om den saken.

Sammanfattningsvis bör riksdagen inte göra något tillkännagivande till regeringen, och riksdagen bör alltså avslå motion 2021/22:4530 (KD, M) yrkandena 1 och 2 samt motion 2021/22:4576 (C).

När det gäller motion 2021/22:263 (SD) yrkande 6 anser vi av de skäl som utskottsmajoriteten anger att motionsyrkandet bör avslås.

5. Konsumenternas integritet vid e-handel, punkt 5 (C)

av Ola Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3231 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 5.

Ställningstagande

Den ökade e-handeln väcker frågor om skyddet för konsumenternas integritet är tillräckligt. Stora mängder information lagras idag om konsumenter och deras köpmönster. Informationen används sedan för att, på gott och ont, skräddarsy erbjudanden och reklam till den enskilde konsumenten. Informationen kan även säljas vidare till andra aktörer. Jag anser att det är viktigt att de integritetsaspekter som uppstår beaktas och utvärderas löpande. Enligt min mening bör regeringen ge Konsumentverket i uppdrag att se över skyddet för konsumenternas integritet vid e-handel.

Det jag nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

6. Information vid distansavtal, punkt 6 (SD)

av Mikael Eskilandersson (SD), Roger Hedlund (SD) och Angelica Lundberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:2457 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD) yrkande 33 och
2021/22:2534 av Angelica Lundberg m.fl. (SD) yrkande 18 och
avslår motion
2021/22:1397 av Larry Söder (KD).

Ställningstagande

Vi anser att försäljningen av hundar som smugglas in i landet måste motverkas. Särskilt när hundar säljs på marknadsplatser online kan det vara svårt för köparen att avgöra vem som verkligen ligger bakom en annons och som bär ansvaret för försäljningen. Sådan information behövs för att avgöra om det rör sig om en smuggelhund. Vi anser därför att det ska införas krav som säkerställer identiteten på den som ligger bakom en försäljning av hundar.

Det är en uppgift för regeringen att ta nödvändiga initiativ.

Distansavtalslagen innehåller bl.a. bestämmelser om att näringsidkaren är skyldig att lämna viss information till konsumenten och om att konsumenten i regel har rätt att frånträda avtalet inom viss tid (ångerrätt). Om det finns en ångerrätt ska näringsidkaren enligt 2 kap. 2 a § distansavtalslagen innan ett avtal ingås ge konsumenten ett standardformulär för utövande av ångerrätten. Vi anser att formuläret utgör en del av den information som ska lämnas. Enligt vår uppfattning bör därför tidsfristen för utövande av ångerrätten aldrig börja löpa förrän säljaren har tillhandahållit formuläret för utövande av ångerrätten. Ett sådant förslag lades också fram i promemorian Tydligare regler vid konsumentavtal (Ds 2019:3). I lagstiftningsärendet våren 2020 om bl.a. införandet av bestämmelsen i 2 kap. 2 a § distansavtalslagen ansåg regeringen dock att det inte borde ske någon ändring av beräkningen av ångerfristen med anledning av den nya regeln om överlämnande av formuläret (prop. 2019/20:63, bet. 2019/20:CU19, rskr. 2019/20:193). Regeringen gör i den nu aktuella propositionen bedömningen att den svenska regleringen i fråga om skyldigheten att ge konsumenten ett standardformulär efter lagändringen 2020 överensstämmer med konsumenträttighetsdirektivets nya lydelse och det inte behövs några ytterligare lagändringar i denna del.

Vi delar inte den bedömning som gjorts i fråga om hur tidsfristen ska beräknas. Enligt vår mening bör regeringen återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär att tidsfristen för när ångerrätten ska börja löpa utgår från den tidpunkt då formuläret har överlämnats.

Det vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

När det gäller motion 2021/22:1397 (KD) om att införa krav på vissa kontaktuppgifter på fakturor anser vi i likhet med majoriteten att motionen bör avslås.

Särskilt yttrande

Ett moderniserat konsumentskydd (SD)

Mikael Eskilandersson (SD), Roger Hedlund (SD) och Angelica Lundberg (SD) anför:

Som vi anför i reservation 1 anser vi i första hand att propositionen bör avslås och att regeringen ska återkomma med ett mer genomarbetat förslag där direktivet genomförs på ett sätt som är mer gynnsamt för Sverige och för landets företag. I utskottets beredning har vi i första hand försökt få stöd för denna linje.

I andra hand har vi beslutat att ansluta oss till utskottsmajoritetens linje när det gäller regeringens lagförslag. Detta innebär att vi ansluter oss till förslaget att lagförslagen antas men med ett senare ikraftträdande än vad regeringen föreslår och dessutom med ett tillkännagivande om det nya informationskravet i 7 a § prisinformationslagen (se förslagspunkt 2 och 4). Vi har valt att göra så eftersom det är ett steg i rätt riktning i förhållande till propositionen, om än inte en fullt ut tillfredsställande lösning.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:174 Ett moderniserat konsumentskydd:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden.

2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i prisinformationslagen (2004:347).

3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.

4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).

Följdmotionerna

2021/22:4514 av Jon Thorbjörnson m.fl. (V):

Riksdagen avslår regeringens förslag till undantag i distansavtalslagen avseende ångerrätten för reparationer som har fullgjorts.

2021/22:4523 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen avslår proposition 2021/22:174 Ett moderniserat konsumentskydd.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör be EU om tidsdispens och ta fram ett mer genomarbetat och välavvägt förslag, som innebär att implementeringen av det aktuella EU-direktivet sker på ett för Sverige gynnande vis, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett nytt förslag inte ska missgynna företag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4530 av Larry Söder m.fl. (KD, M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det finns ett behov av att förtydliga vilka varor som ska omfattas av undantaget från informationskravet enligt 7 a § prisinformationslagen (2004:347) och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förtydligande och konsekvensanalys av 7 a § prisinformationslagen (2004:347) och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta ikraftträdandet till den 1 september 2022 och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4576 av Ola Johansson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förtydligande och konsekvensanalys av 7 a § prisinformationslagen (2004:347) och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:100 av Ingemar Kihlström (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att konsumentskyddet bör säkerställas genom att ångerrätten bibehålls för utförda reparationstjänster på fastigheter samt lägenheter när företag aktivt agerat och kontaktat konsumenten inför utfört arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:263 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ändringar i marknadsföringslagen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1397 av Larry Söder (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa ett krav om att det på fakturor måste finnas tydliga instruktioner för hur man kan nå företagets kundtjänst om man vill reklamera fakturan, för att fakturan ska gälla, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2457 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav som säkerställer vem som ligger bakom en annons för försäljning av hundar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2501 av Michael Rubbestad m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning med uppgift att finna lösningar på hur fenomenet med scalpers ska elimineras och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2534 av Angelica Lundberg m.fl. (SD):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tidsfristen för utövande av ångerrätt och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett förbud mot att sälja andrahandsbiljetter till ett högre pris än originalpriset och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3231 av Martina Johansson m.fl. (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Konsumentverket i uppdrag att se över skyddet för konsumenternas integritet vid e-handel och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden

Härigenom föreskrivs[1] att det i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden ska införas sju nya paragrafer, 9 c–9 i §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	9 c § *Patent- och marknadsdomstolen ska på talan av Konsumentombudsmannen besluta att en näringsidkare ska betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har använt ett sådant avtalsvillkor som* *– anges i 3 a §, eller* *– näringsidkaren har förbjudits att använda enligt 3 § genom ett avgörande som har fått laga kraft.* *Om Konsumentombudsmannen för ett visst fall beslutar att inte föra talan om sanktionsavgift, får en sammanslutning av näringsidkare väcka en sådan talan.*
	9 d § *Talan om att påföra en sanktionsavgift för en överträdelse får inte tas upp till prövning, om överträdelsen omfattas av ett förbud som har förenats med vite enligt denna lag och talan om utdömande av vitet har väckts.*

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 av den 27 november 2019 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler, i den ursprungliga lydelsen.

9 e §

Sanktionsavgiften ska fastställas till lägst tio tusen kronor och högst fyra procent av näringsidkarens omsättning räkenskapsåret innan överträdelsen upphörde eller när näringsidkaren delgavs stämningsansökan, om den inte har upphört dessförinnan.

Om överträdelsen har inträffat under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om årsomsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får årsomsättningen uppskattas av domstolen. Avgiften får i ett sådant fall fastställas till ett belopp i kronor motsvarande högst två miljoner euro.

9 f §

När sanktionsavgiften fastställs ska domstolen ta hänsyn till

1. överträdelsens allvar med beaktande särskilt av dess art, varaktighet och omfattning,

2. åtgärder som näringsidkaren har vidtagit för att lindra eller avhjälpa den skada som en konsument har lidit,

3. tidigare överträdelser som näringsidkaren har gjort sig skyldig till,

4. i den utsträckning det framgår, den vinst som näringsidkaren har gjort eller förlust som undvikits genom överträdelsen,

5. i gränsöverskridande fall, sanktioner som har påförts näringsidkaren för samma överträdelse i andra medlemsstater i Europeiska unionen, ifall information om sådana sanktioner finns tillgänglig via den mekanism som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om

upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004, och

6. försvårande eller förmildrande omständigheter utöver dem i 1–5.

Om överträdelsen med hänsyn till särskilt överträdelsens art, varaktighet och omfattning är mindre allvarlig eller om det finns synnerliga skäl för det, får domstolen bestämma en lägre avgift än vad som föreskrivs i 9 e § eller besluta att en avgift inte ska tas ut.

9 g §

Sanktionsavgiften tillfaller staten och ska betalas till Kammarkollegiet inom trettio dagar efter det att domen har fått laga kraft eller den längre tid som anges i domen.

Om avgiften inte betalas i tid ska Kammarkollegiet lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

9 h §

En sanktionsavgift får dömas ut bara om stämningsansökan har delgetts näringsidkaren inom fem år från det att överträdelsen upphörde.

En sanktionsavgift faller bort om domen inte har kunnat verkställas inom fem år från det att den fick laga kraft.

9 i §

För att säkerställa betalningen av ett anspråk på sanktionsavgift får domstolen besluta om kvarstad. I ett sådant fall tillämpas bestämmelserna i 15 kap. rättegångsbalken.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.
2. De nya bestämmelserna tillämpas inte på avtalsvillkor som har använts före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i prisinformationslagen (2004:347)

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om prisinformationslagen (2004:347)
dels att 12 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 7 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	7 a § *Om en produkt tillhandahålls med angivande av att priset har sänkts ska även det tidigare priset anges.* *Det tidigare pris som ska anges ska vara det lägsta pris som näringsidkaren har tillämpat för produkten under de senaste 30 dagarna före prissänkningen. Om priset under denna tid har sänkts gradvis, ska i stället det pris som gällde före den första prissänkningen anges.* *Det tidigare priset behöver inte anges för varor som snabbt kan försämras eller bli för gamla.*
12 §[2]	
Om en näringsidkare inte lämnar prisinformation enligt denna lag eller enligt föreskrift som meddelats med stöd av denna lag ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, *med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift*. Sådan prisinformation ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.	Om en näringsidkare inte lämnar prisinformation enligt denna lag eller enligt föreskrift som meddelats med stöd av denna lag, ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådan prisinformation ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.
2. Äldre bestämmelser gäller för prisinformation som har lämnats före ikraftträdandet.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 av den 27 november 2019 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler, i den ursprungliga lydelsen.
[2] Senaste lydelse 2008:507.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler[2]

dels att 1 kap. 2 §, 2 kap. 1–3, 6, 7, 11–13 och 15 §§ och 3 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya paragrafer, 1 kap. 5 §, 2 kap. 1 a, 2 b, 13 a och 14 a §§, och närmast före 1 kap. 5 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 kap.
	2 §[3]
I lagen avses med	
distansavtal: avtal som ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans, om kommunikationen uteslutande sker på distans,	
affärslokal: fast eller rörligt affärsställe där näringsidkaren varaktigt eller vanligen driver verksamhet,	
avtal utanför affärslokaler: avtal som ingås	
– då näringsidkaren och konsumenten samtidigt är närvarande på någon annan plats än i näringsidkarens affärslokal eller efter det att konsumenten lämnat ett anbud på en sådan plats,	
– i näringsidkarens affärslokal eller med hjälp av ett medel för distanskommunikation i omedelbar anslutning till att konsumenten kontaktats av näringsidkaren på någon annan plats där de samtidigt varit närvarande, eller	
– under en utflykt som har organiserats av näringsidkaren i marknadsförings- eller försäljningssyfte,	
digitalt innehåll: data som *produceras* och tillhandahålls i digital form.	*digitalt innehåll*: data som *framställs* och tillhandahålls i digital form,
	digital tjänst: en tjänst som gör det möjligt för konsumenten att skapa, bearbeta, lagra eller få tillgång till uppgifter i digital form, eller att utbyta uppgifter eller interagera på annat sätt med uppgifter i digital form som laddas upp eller skapas

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 av den 27 november 2019 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler, i den ursprungliga lydelsen.

[2] Senaste lydelse av lagens rubrik 2014:14.

[3] Senaste lydelse 2020:169.

av konsumenten eller av andra användare av tjänsten,

distansavtal: avtal som ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans, om kommunikationen uteslutande sker på distans,

driftskompatibilitet: förmåga att fungera med annan hårdvara eller programvara än sådan som normalt används med samma typ av varor med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster,

kompatibilitet: förmåga att utan konvertering fungera med sådan hårdvara eller programvara som normalt används med samma typ av varor med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

marknadsplats online: en tjänst som använder programvara, inbegripet en webbplats, en del av en webbplats eller en applikation, som administreras av en näringsidkare eller för dennes räkning och som gör det möjligt för konsumenten att ingå distansavtal med andra näringsidkare eller konsumenter,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

personuppgifter: sådan information som avses i artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning),

vara: lös sak, med eller utan digitala delar,

vara med digitala delar: lös sak som är integrerad eller sammankopplad med ett digitalt innehåll eller en digital tjänst på ett sådant sätt att avsaknaden av det digitala innehållet eller den digitala

	tjänsten gör att varan inte kan användas på det sätt som är avsett.
	Behandling av personuppgifter
	5 § *Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), i lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och i föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.*
2 kap.	
1 §[4]	
Detta kapitel gäller för avtal *varigenom* en näringsidkare överlåter eller upplåter lös egendom till eller utför en tjänst åt en konsument. Med tjänst avses i detta kapitel också uthyrning av fast egendom. *För avtal om finansiella tjänster eller om överlåtelse eller emission av finansiella instrument gäller i stället 3 kap.*	Detta kapitel gäller för *ett* avtal *genom vilket* en näringsidkare *mot betalning* överlåter eller upplåter lös egendom till eller utför en tjänst åt en konsument. Med tjänst avses i detta kapitel också uthyrning av fast egendom.
Detta kapitel gäller inte för avtal som *1. avser uthyrning för varaktigt boende,* *2. avser uppförande av byggnad eller annan fast anläggning på mark eller i vatten,* *3. ingås med hjälp av en varuautomat eller annan liknande automat eller i en automatiserad affärslokal,* *4. ingås med en operatör genom användning av en offentlig telefonautomat,*	*Kapitlet gäller också för ett avtal genom vilket en näringsidkare i utbyte mot endast konsumentens personuppgifter ska tillhandahålla ett digitalt innehåll på något annat sätt än på ett fysiskt medium eller en digital tjänst åt en konsument. Detta gäller dock inte om personuppgifterna behandlas av näringsidkaren endast för att uppfylla rättsliga krav som gäller för denne eller för att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.*

[4] Senaste lydelse 2018:1338.

5. avser en tjänst som fullgörs genom användning av en telefon-, internet- eller faxuppkoppling, om tjänsten utförs vid ett enda tillfälle,

6. avser vadhållning, kasinospel eller andra lotteritjänster,

7. avser försäljning av livsmedel eller andra dagligvaror för hushållet som levereras till en konsuments bostad eller arbetsplats i ett distributionssystem med regelbunden utkörning, eller

8. omfattas av lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt eller omfattas av bestämmelserna om paketresor i paketreselagen (2018:1217).

Kapitlet gäller inte för avtal utanför affärslokaler, om det pris som konsumenten sammanlagt ska betala understiger 400 kronor.

I fråga om avtal om transport av personer gäller endast 3 § tredje stycket och 9 §.

För avtal om finansiella tjänster eller om överlåtelse eller emission av finansiella instrument gäller i stället 3 kap.

1 a §

Detta kapitel gäller inte för avtal som

1. avser uthyrning för varaktigt boende,

2. avser uppförande av byggnad eller annan fast anläggning på mark eller i vatten,

3. ingås med hjälp av en varuautomat eller annan liknande automat eller i en automatiserad affärslokal,

4. ingås med en operatör genom användning av en offentlig telefonautomat,

5. avser en tjänst som fullgörs genom användning av en telefon-, internet- eller faxuppkoppling, om tjänsten utförs vid ett enda tillfälle,

6. avser vadhållning, kasinospel eller andra lotteritjänster,

7. avser försäljning av livsmedel eller andra dagligvaror för hushållet som levereras till en konsuments bostad eller arbetsplats i ett

	distributionssystem med regelbunden utkörning, eller
	8. omfattas av lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt eller omfattas av bestämmelserna om paketresor i paketreselagen (2018:1217).
	Kapitlet gäller inte för avtal utanför affärslokaler, om det pris som konsumenten sammanlagt ska betala understiger 400 kronor.
	I fråga om avtal om transport av personer gäller endast 3 § tredje stycket och 9 §.

2 §[5]

Innan ett avtal ingås ska näringsidkaren ge konsumenten information om

1. sitt namn, organisationsnummer, telefonnummer *och telefaxnummer samt sin* adress *och* e-postadress, och, om näringsidkaren agerar för någon annans räkning, *dennes* motsvarande uppgifter,	1. sitt namn, organisationsnummer, telefonnummer, adress, e-postadress *och andra medel för kommunikation via internet som näringsidkaren tillhandahåller och som gör det möjligt för konsumenten att bevara uppgifter i en läsbar och varaktig form*, och, om näringsidkaren agerar för någon annans räkning, motsvarande uppgifter *för den näringsidkaren*,
2. varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig med hänsyn till varan eller tjänsten och till hur informationen ges,	
3. varans eller tjänstens pris, inbegripet skatter och avgifter, eller, om priset inte kan anges i förväg, hur priset beräknas; om avtalet löper på obegränsad tid eller avser en prenumeration, ska även kostnaderna per faktureringsperiod och per månad anges,	
	4. personanpassning av priset på grund av automatiserat beslutsfattande,
4. kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,	*5.* kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,
5. kostnaden för att ett medel för distanskommunikation används, om inte kostnaden är beräknad efter normaltaxa,	*6.* kostnaden för att ett medel för distanskommunikation används, om inte kostnaden är beräknad efter normaltaxa,
6. villkoren för betalning samt för leverans eller fullgörande på	*7.* villkoren för betalning samt för leverans eller fullgörande på

[5] Senaste lydelse 2020:169.

något annat sätt och tidpunkt för leverans eller fullgörande; om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, ska det i början av beställningsprocessen anges vilka betalningssätt som godtas och om det finns några begränsningar för leveransen,

7. handpenning eller andra ekonomiska garantier som konsumenten ska lämna och de villkor som gäller för detta,

8. den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag, hur reklamation kan göras och gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan vända sig för att framställa klagomål,

9. huruvida och under vilka förutsättningar det finns en ångerrätt, tidsfristen och övriga villkor för ångerrätten, hur ångerrätten utövas samt att det finns ett standardformulär för utövande av ångerrätten,

10. den skyldighet konsumenten vid utövande av ångerrätten kan ha att på egen bekostnad återsända varan samt, vid distansavtal, kostnaden för att återsända varan om den är sådan att den inte kan återsändas med post,

11. huruvida konsumenten är skyldig att ersätta näringsidkaren enligt 15 § 3 eller 4,

12. åtaganden från näringsidkaren eller tillverkaren om att, utöver vad som följer av lag, betala tillbaka det som betalats för varan, byta ut eller reparera den eller utföra någon form av service på den, ifall varan inte överensstämmer med uppgifter som lämnats i utfästelser eller marknadsföring eller om det finns andra avvikelser från uppgifter som lämnats på ett sådant sätt,

13. den assistans och service som gäller efter försäljningen,

något annat sätt och tidpunkt för leverans eller fullgörande; om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, ska det i början av beställningsprocessen anges vilka betalningssätt som godtas och om det finns några begränsningar för leveransen,

8. handpenning eller andra ekonomiska garantier som konsumenten ska lämna och de villkor som gäller för detta,

9. den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag, hur reklamation kan göras och gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan vända sig för att framställa klagomål,

10. huruvida och under vilka förutsättningar det finns en ångerrätt, tidsfristen och övriga villkor för ångerrätten, hur ångerrätten utövas samt att det finns ett standardformulär för utövande av ångerrätten,

11. den skyldighet konsumenten vid utövande av ångerrätten kan ha att på egen bekostnad återsända varan samt, vid distansavtal, kostnaden för att återsända varan om den är sådan att den inte kan återsändas med post,

12. huruvida konsumenten är skyldig att ersätta näringsidkaren enligt 15 § 3 eller 4,

13. åtaganden från näringsidkaren eller tillverkaren om att, utöver vad som följer av lag, betala tillbaka det som betalats för varan, byta ut eller reparera den eller utföra någon form av service på den, ifall varan inte överensstämmer med uppgifter som lämnats i utfästelser eller marknadsföring eller om det finns andra avvikelser från uppgifter som lämnats på ett sådant sätt,

14. den assistans och service som gäller efter försäljningen,

14. uppförandekoder som gäller för näringsidkaren och hur konsumenten kan ta del av dem,

15. avtalets löptid,

16. kortaste giltighetstid för konsumentens skyldigheter enligt avtalet,

17. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt,

18. funktionen hos digitalt innehåll, inbegripet tekniska skyddsåtgärder, *och, i den utsträckning näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas känna till det, vilken maskin- och programvara som krävs för att använda det digitala innehållet, och*

19. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol.

Vid en auktion får informationen enligt första stycket 1 ersättas med motsvarande uppgifter om auktionsförrättaren, om det är möjligt att delta i auktionen även på ett annat sätt än genom att använda ett medel för distanskommunikation. Under samma förutsättning får information enligt första stycket *8* om gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan framställa klagomål avse auktionsförrättarens verksamhetsställe.

15. uppförandekoder som gäller för näringsidkaren och hur konsumenten kan ta del av dem,

16. avtalets löptid,

17. kortaste giltighetstid för konsumentens skyldigheter enligt avtalet,

18. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt,

19. funktionen hos *en vara med digitala delar,* digitalt innehåll *eller en digital tjänst,* inbegripet tekniska skyddsåtgärder,

20. kompatibilitet och driftskompatibilitet mellan varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, i den utsträckning näringsidkaren känner till eller borde känna till det, och

21. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol.

Vid en auktion får informationen enligt första stycket 1 ersättas med motsvarande uppgifter om auktionsförrättaren, om det är möjligt att delta i auktionen även på ett annat sätt än genom att använda ett medel för distanskommunikation. Under samma förutsättning får information enligt första stycket *9* om gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan framställa klagomål avse auktionsförrättarens verksamhetsställe.

2 b §

Innan ett avtal ingås på en marknadsplats online ska den näringsidkare som tillhandahåller marknadsplatsen ge konsumenten information om

1. de kriterier som främst bestämmer rankningen av erbjudanden som presenteras vid en sökning

	och deras betydelse jämfört med andra kriterier,
	2. huruvida den som erbjuder en vara, en tjänst eller digitalt innehåll är näringsidkare eller inte, baserat på den uppgift om det som denne lämnat,
	3. ifall den som erbjuder en vara, en tjänst eller digitalt innehåll inte är näringsidkare, att bestämmelserna i denna lag och andra konsumentskyddande lagar inte gäller, och
	4. i de fall förpliktelserna enligt avtalet är uppdelade mellan den som erbjuder en vara, en tjänst eller digitalt innehåll och den som tillhandahåller marknadsplatsen, hur förpliktelserna är uppdelade.
3 §[6]	
I fråga om distansavtal ska informationen enligt 2 *och* 2 *a* §§ ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Särskild hänsyn ska tas till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta personer.	I fråga om distansavtal ska informationen enligt 2–2 *b* §§ ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Särskild hänsyn ska tas till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta personer. *Informationen enligt 2 b § I ska ges i ett särskilt avsnitt i onlinegränssnittet och vara direkt och lätt tillgänglig från den plats där sökresultaten presenteras.*
Om avtalet ska ingås genom ett sådant medel för distanskommunikation som gör att information endast kan ges i begränsad omfattning eller under begränsad tid, ska åtminstone information enligt 2 § första stycket 1, i fråga om näringsidkarens namn och organisationsnummer, 2–*4*, *15* och *17* ges med hjälp av det kommunikationsmedlet. Om det finns en ångerrätt, ska information enligt 2 § första stycket *9* också ges med hjälp av kommunikationsmedlet.	Om avtalet ska ingås genom ett sådant medel för distanskommunikation som gör att information endast kan ges i begränsad omfattning eller under begränsad tid, ska åtminstone information enligt 2 § första stycket 1, i fråga om näringsidkarens namn och organisationsnummer, 2–*5*, *16* och *18* ges med hjälp av det kommunikationsmedlet. Om det finns en ångerrätt, ska information enligt 2 § första stycket *10* också ges med hjälp av kommunikationsmedlet.

[6] Senaste lydelse 2020:169.

Övrig information enligt 2 § första stycket och 2 a § ska ges på något annat lämpligt sätt i enlighet med kraven i första stycket i denna paragraf.	Övrig information enligt 2 § första stycket och 2 a § ska ges på något annat lämpligt sätt i enlighet med kraven i första stycket i denna paragraf.
Om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, ska konsumenten särskilt uppmärksammas på innehållet i den information som ges enligt 2 § första stycket 2–*4* och *15–17*.	Om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, ska konsumenten särskilt uppmärksammas på innehållet i den information som ges enligt 2 § första stycket 2–*5* och *16–18*.
6 §[7]	
Om näringsidkaren inte ger information i enlighet med 2–5 §§, ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, *med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift*. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.	Om näringsidkaren inte ger information i enlighet med 2–5 §§, ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.
7 §[8]	
Om näringsidkaren inte före avtalets ingående och på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket har gett sådan information om tillkommande kostnader som anges i 2 § första stycket *4*, är konsumenten inte skyldig att betala dessa kostnader.	Om näringsidkaren inte före avtalets ingående och på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket har gett sådan information om tillkommande kostnader som anges i 2 § första stycket *5*, är konsumenten inte skyldig att betala dessa kostnader.
11 §[9]	
Ångerrätten gäller inte för avtal som	
1. avser en tjänst som har fullgjorts, om konsumenten uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras och gått med på att det inte finns någon ångerrätt när tjänsten har fullgjorts,	1. avser en tjänst som har fullgjorts – *mot betalning* om konsumenten uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras och gått med på att det inte finns någon ångerrätt när tjänsten har fullgjorts, *eller* – *i utbyte mot endast konsumentens personuppgifter*,

[7] Senaste lydelse 2014:14.
[8] Senaste lydelse 2014:14.
[9] Senaste lydelse 2020:169.

2. avser en vara eller tjänst vars pris beror på sådana svängningar på marknaden som näringsidkaren inte kan påverka och som kan inträffa under ångerfristen,

3. avser en vara som har tillverkats enligt konsumentens anvisningar eller som annars har fått en tydlig personlig prägel,

4. avser en vara som snabbt kan försämras eller bli för gammal,

5. avser en vara som med bruten försegling inte lämpligen kan återlämnas på grund av hälso- eller hygienskäl och förseglingen har brutits av konsumenten,

6. avser en vara som till sin natur är sådan att den efter leverans sammanblandas med en annan vara på så sätt att varorna inte kan skiljas från varandra,

7. avser alkoholhaltig dryck till ett bestämt pris, när leverans inte kan ske inom 30 dagar och värdet på drycken vid leveransen beror på sådana svängningar på marknaden som näringsidkaren inte kan påverka,

8. avser en förseglad ljud- eller bildupptagning eller ett förseglat datorprogram och förseglingen har brutits av konsumenten,

9. avser lösnummer av en tidning eller en tidskrift,

10. ingås vid en auktion, om det är möjligt att delta i auktionen även på ett annat sätt än genom att använda ett medel för distanskommunikation,

11. avser digitalt innehåll *som levereras* på något annat sätt än på ett fysiskt medium, om konsumenten uttryckligen har samtyckt till att *leverans* påbörjas och gått med på att det därigenom inte finns någon ångerrätt,

11. avser *tillhandahållande av* digitalt innehåll på något annat sätt än på ett fysiskt medium om *tillhandahållandet har påbörjats och, ifall avtalet innebär en betalningsförpliktelse för konsumenten,*

– konsumenten uttryckligen har samtyckt till att *tillhandahållandet* påbörjas och gått med på att det därigenom inte finns någon ångerrätt, *och*

– *näringsidkaren antingen gett en bekräftelse på avtalet enligt 4 § eller gett en kopia av eller en bekräftelse på avtalet enligt 5 § andra stycket,*

12. avser kulturevenemang, idrottsevenemang eller någon annan liknande fritidsaktivitet, servering, catering eller någon annan liknande tjänst, inkvartering, varutransport eller biluthyrning, om näringsidkaren ska tillhandahålla tjänsten på en bestämd dag eller under en bestämd tidsperiod, *eller*

12. avser kulturevenemang, idrottsevenemang eller någon annan liknande fritidsaktivitet, servering, catering eller någon annan liknande tjänst, inkvartering, varutransport eller biluthyrning, om näringsidkaren ska tillhandahålla tjänsten på en bestämd dag eller under en bestämd tidsperiod,

13. avser en brådskande reparations- eller underhållsåtgärd vid ett besök i konsumentens bostad, om besöket äger rum på konsumentens initiativ och uttryckliga begäran

13. avser en brådskande reparations- eller underhållsåtgärd vid ett besök i konsumentens bostad, om besöket äger rum på konsumentens initiativ och uttryckliga begäran

och reparations- eller underhållsåtgärden omfattas av konsumentens begäran eller har ett direkt samband med denna.

och reparations- eller underhållsåtgärden omfattas av konsumentens begäran eller har ett direkt samband med denna, *eller*

14. avser en tjänst som har fullgjorts, om konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren i syfte att denne ska utföra reparationsåtgärder och konsumenten uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras.

12 §[10]

Vid avtal om överlåtelse eller upplåtelse av en vara börjar ångerfristen löpa den dag då konsumenten får varan i sin besittning. Vid avtal om en tjänst börjar ångerfristen löpa den dag då avtalet ingås.

Om avtalet avser flera varor eller en vara som består av flera delar, börjar ångerfristen löpa den dag då konsumenten får den sista varan respektive den sista delen av varan i sin besittning. I fråga om regelbunden leverans av varor under en viss tid börjar ångerfristen dock löpa när konsumenten får varorna från den första leveransen i sin besittning.

I fråga om avtal om leverans av vatten, gas eller el, när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, och i fråga om avtal om leverans av fjärrvärme, börjar ångerfristen löpa den dag då avtalet ingås. Detsamma gäller i fråga om avtal om digitalt innehåll som levereras på något annat sätt än på ett fysiskt medium.

Ångerfristen enligt första–tredje styckena börjar aldrig löpa förrän konsumenten har fått information om ångerrätten enligt 2 § första stycket *9* på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket. Rätten att ångra sig upphör dock senast ett år efter det att ångerfristen skulle ha löpt ut om information hade getts på föreskrivet sätt.

Ångerfristen enligt första–tredje styckena börjar aldrig löpa förrän konsumenten har fått information om ångerrätten enligt 2 § första stycket *10* på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket. Rätten att ångra sig upphör dock senast ett år efter det att ångerfristen skulle ha löpt ut om information hade getts på föreskrivet sätt.

13 §[11]

Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska konsumenten utan onödigt dröjsmål och senast inom 14 dagar på egen bekostnad lämna eller sända tillbaka varan till näringsidkaren. Om näringsidkaren har gått med på att stå för kostnaden för återsändande av varan eller inte har gett konsumenten information

Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska konsumenten utan onödigt dröjsmål och senast inom 14 dagar på egen bekostnad lämna eller sända tillbaka varan till näringsidkaren. Om näringsidkaren har gått med på att stå för kostnaden för återsändande av varan eller inte har gett konsumenten information

[10] Senaste lydelse 2014:14.
[11] Senaste lydelse 2014:14.

enligt 2 § första stycket *10* på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket, ska kostnaden bäras av näringsidkaren.	enligt 2 § första stycket *11* på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket, ska kostnaden bäras av näringsidkaren.

Första stycket gäller inte, om näringsidkaren har erbjudit sig att hämta varan eller, vid avtal utanför affärslokaler, varan levererats till konsumentens bostad när avtalet ingicks och inte lämpligen kan återsändas med post. I sådana fall ska näringsidkaren på egen bekostnad hämta varan.

13 a §

Om konsumenten utövar sin ångerrätt avseende ett avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll eller en digital tjänst, ska konsumenten avstå från att använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och från att göra detta tillgängligt för annan. Näringsidkaren får, utom i fall som avses i 14 a § tredje stycket, hindra sådan användning.

14 a §

Om konsumenten utövar sin ångerrätt avseende ett avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll eller en digital tjänst, får näringsidkaren inte använda innehåll som konsumenten har tillhandahållit eller skapat vid användningen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och som inte är personuppgifter.

Näringsidkaren får dock använda sådant innehåll om det

1. inte har något annat användningsområde än det digitala innehåll eller den digitala tjänst som tillhandahålls av näringsidkaren,

2. endast rör konsumentens verksamhet vid dennes användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som tillhandahålls av näringsidkaren,

3. har satts samman med andra uppgifter av näringsidkaren och det inte är möjligt eller endast med oproportionella ansträngningar går att dela upp innehållet, eller

4. har skapats gemensamt med andra och innehållet kan användas av andra konsumenter.

På konsumentens begäran ska näringsidkaren tillgängliggöra sådant innehåll som avses i första stycket för konsumenten, förutom i de fall som avses i andra stycket 1–3. Innehållet ska göras tillgängligt utan kostnad, inom skälig tid och i ett allmänt använt, maskinläsbart format.

15 §[12]

Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska konsumenten ersätta näringsidkaren för

1. förhöjda leveranskostnader på grund av konsumentens val av leveransmetod,

2. en varas värdeminskning i den mån den beror på att konsumenten hanterat varan i större omfattning än som varit nödvändigt för att fastställa dess egenskaper eller funktion, under förutsättning att näringsidkaren har gett konsumenten information enligt 2 § första stycket *9* på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket,

3. en proportionell andel av det avtalade priset, i den mån priset är skäligt, för en tjänst som delvis utförts innan konsumenten utövade ångerrätten, under förutsättning att konsumenten uttryckligen, och i fråga om avtal utanför affärslokaler i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form, har begärt att tjänsten skulle börja utföras under ångerfristen, och näringsidkaren har gett konsumenten information enligt 2 § första stycket *9* och *11* på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket, och

4. en proportionell andel av det avtalade priset, i den mån priset är skäligt, för vatten, gas eller el, när försäljningen inte skett i en begränsad volym eller en fastställd

2. en varas värdeminskning i den mån den beror på att konsumenten hanterat varan i större omfattning än som varit nödvändigt för att fastställa dess egenskaper eller funktion, under förutsättning att näringsidkaren har gett konsumenten information enligt 2 § första stycket *10* på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket,

3. en proportionell andel av det avtalade priset, i den mån priset är skäligt, för en tjänst som delvis utförts innan konsumenten utövade ångerrätten, under förutsättning att konsumenten uttryckligen, och i fråga om avtal utanför affärslokaler i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form, har begärt att tjänsten skulle börja utföras under ångerfristen, och näringsidkaren har gett konsumenten information enligt 2 § första stycket *10* och *12* på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket, och

4. en proportionell andel av det avtalade priset, i den mån priset är skäligt, för vatten, gas eller el, när försäljningen inte skett i en begränsad volym eller en fastställd

[12] Senaste lydelse 2020:169.

kvantitet, eller fjärrvärme, där leveransen påbörjats innan konsumenten utövade ångerrätten, allt under förutsättning att konsumenten uttryckligen, och i fråga om avtal utanför affärslokaler i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form, har begärt att leverans skulle påbörjas under ångerfristen, och näringsidkaren har gett konsumenten information enligt 2 § första stycket *9* och *11* på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket.

kvantitet, eller fjärrvärme, där leveransen påbörjats innan konsumenten utövade ångerrätten, allt under förutsättning att konsumenten uttryckligen, och i fråga om avtal utanför affärslokaler i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form, har begärt att leverans skulle påbörjas under ångerfristen, och näringsidkaren har gett konsumenten information enligt 2 § första stycket *10* och *12* på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket.

3 kap.

6 §[13]

Om näringsidkaren inte ger information i enlighet med 3–5 §§ ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, *med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift*. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Om näringsidkaren inte ger information i enlighet med 3–5 §§, ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2. Äldre bestämmelser gäller för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet. Äldre bestämmelser gäller även om avtalet har ingåtts efter ikraftträdandet för information som näringsidkaren till grund för avtalet har lämnat före ikraftträdandet.

[13] Senaste lydelse 2008:508.

4 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om marknadsföringslagen (2008:486)

dels att 3, 12, 22 a, 29 och 30–32 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 12 a–12 c och 14 a §§, och närmast före 12 b, 12 c och 14 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	3 §
I denna lag avses med	
affärsbeslut: ett beslut som fattas av en konsument eller en näringsidkare om huruvida, hur och under vilka förutsättningar en produkt ska köpas, om hela eller delar av köpesumman ska betalas, om produkten ska behållas eller överlåtas, eller om en avtalsenlig rättighet i samband med produkten ska utnyttjas, oavsett om konsumenten eller näringsidkaren beslutar att handla eller att avstå från att handla,	
	digitalt innehåll: data som framställs och tillhandahålls i digital form,
	digital tjänst: en tjänst som gör det möjligt för konsumenten att skapa, bearbeta, lagra eller få tillgång till uppgifter i digital form, eller att utbyta uppgifter eller interagera på annat sätt med uppgifter i digital form som laddas upp eller skapas av konsumenten eller av andra användare av tjänsten,
	driftskompatibilitet: förmåga att fungera med annan hårdvara eller programvara än sådan som normalt används med samma typ av varor med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster,
elektronisk post: ett adresserat eller på något annat sätt individualiserat elektroniskt meddelande i form av text, röst, ljud eller bild som sänds via ett allmänt kommunikationsnät och som kan lagras i nätet eller i mottagarens terminalutrustning tills mottagaren hämtar det,	
god marknadsföringssed: god affärssed eller andra vedertagna normer som syftar till att skydda konsumenter och näringsidkare vid marknadsföring av produkter,	
	kompatibilitet: förmåga att utan konvertering fungera med sådan

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 av den 27 november 2019 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler, i den ursprungliga lydelsen.

hårdvara eller programvara som normalt används med samma typ av varor med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

marknadsföring: reklam och andra åtgärder i näringsverksamhet som är ägnade att främja avsättningen av och tillgången till produkter inbegripet en näringsidkares handlande, underlåtenhet eller någon annan åtgärd eller beteende i övrigt före, under eller efter försäljning eller leverans av produkter till konsumenter eller näringsidkare,

marknadsplats online: en tjänst som använder programvara, inbegripet en webbplats, en del av en webbplats eller en applikation, som administreras av en näringsidkare eller för dennes räkning och som gör det möjligt för konsumenten att ingå distansavtal med andra näringsidkare eller konsumenter,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

produkter: varor, tjänster, fast egendom, *arbetstillfällen* och *andra nyttigheter.*

produkter: alla typer av varor *och* tjänster, *även digitala tjänster, digitalt innehåll,* fast egendom och *rättigheter och skyldigheter,*

rankning: den relativa position som en näringsidkare tilldelar produkter så som de presenteras, organiseras eller vidarebefordras, oberoende av vilka tekniska medel som används för sådan presentation, organisation eller vidarebefordran,

vara: lös sak, med eller utan digitala delar,

vara med digitala delar: lös sak som är integrerad eller sammankopplad med ett digitalt innehåll eller en digital tjänst på ett sådant sätt att avsaknaden av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten gör att varan inte kan användas på det sätt som är avsett.

12 §

Marknadsföringen är vilseledande om näringsidkaren i en framställning erbjuder konsumenter en bestämd produkt med en prisangivelse utan att följande väsentliga information framgår:

1. produktens utmärkande egenskaper i den omfattning som är lämplig för mediet och produkten,

2. pris och jämförpris angivet på det sätt som framgår av 7–10 §§ prisinformationslagen (2004:347),

3. näringsidkarens identitet och geografiska adress,

4. villkor för betalning, leverans, fullgörande *och hantering av reklamationer* om *dessa* avviker från vad som är normalt för branschen eller produkten i fråga,

4. villkor för betalning, leverans *och* fullgörande om *de* avviker från vad som är normalt för branschen eller produkten i fråga,

5. information om ångerrätt eller rätt att häva ett köp som ska lämnas till konsumenten enligt lag.

Marknadsföringen är också vilseledande om näringsidkaren i en framställning erbjuder konsumenter flera bestämda produkter med en uppgift om ett gemensamt pris, utan att erbjudandet innehåller väsentlig information enligt punkterna 1–5 i första stycket.

12 a §

Om en konsument i en framställning på en marknadsplats online erbjuds en bestämd produkt med en prisangivelse eller flera bestämda produkter med en uppgift om ett gemensamt pris, ska den näringsidkare som tillhandahåller marknadsplatsen informera konsumenten om huruvida den som erbjuder produkten är näringsidkare eller inte, baserat på den uppgift om det som denne lämnat. Informationen ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket.

Rankning av produkter

12 b §

En näringsidkare som ger konsumenter möjlighet att söka digitalt efter produkter ska informera om de kriterier som främst bestämmer rankningen av produkter som presenteras och deras betydelse jämfört med andra kriterier. Informationen ska ges i ett särskilt avsnitt i onlinegränssnittet och vara direkt och lätt tillgängligt från den plats där sökresultaten presenteras.

Informationen ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket.

Information om hur rankningen går till behöver inte lämnas av leverantörer av sökmotorer enligt artikel 2.6 i Europaparlamentets

och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster.

Konsumentrecensioner

12 c §

En näringsidkare som ger tillgång till konsumentrecensioner av produkter ska informera om huruvida näringsidkaren säkerställer att recensionerna kommer från konsumenter som har använt eller köpt produkterna och i så fall på vilket sätt det görs. Informationen ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket.

Marknadsföring av varor som identiska

14 a §

En näringsidkare får vid marknadsföring av en vara inte framställa den som identisk med en vara som marknadsförs i andra medlemsstater i Europeiska unionen, om varornas sammansättning eller egenskaper väsentligt skiljer sig åt och det inte är motiverat av legitima och objektiva skäl.

22 a §[2]

Vid andra avtal än distansavtal och avtal utanför affärslokaler enligt 1 kap. 2 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler ska näringsidkaren innan avtalet ingås ge konsumenten klar och begriplig information om

1. sitt namn och telefonnummer samt sin gatuadress och e-postadress,
2. produktens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig med hänsyn till produkten och till hur informationen ges,
3. produktens pris, inbegripet skatter och avgifter, eller, om priset inte kan anges i förväg, hur priset beräknas,
4. kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,
5. villkoren för betalning samt för leverans eller fullgörande på något annat sätt och tidpunkt för leverans eller fullgörande,

[2] Senaste lydelse 2020:170.

6. den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag och hur reklamation kan göras,

7. åtaganden från näringsidkaren eller tillverkaren om att, utöver vad som följer av lag, betala tillbaka det som betalats för produkten, byta ut eller reparera den eller utföra någon form av service på den, ifall produkten inte överensstämmer med uppgifter som lämnats i utfästelser eller marknadsföring eller om det finns andra avvikelser från uppgifter som lämnats på ett sådant sätt,

8. den assistans och service som gäller efter försäljningen,

9. avtalets löptid,

10. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt, *och*

11. funktionen hos digitalt innehåll, inbegripet tekniska skyddsåtgärder, och, *i den utsträckning näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas känna till det, vilken maskin- och programvara som krävs för att använda det digitala innehållet.*

10. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt,

11. funktionen hos *en vara med digitala delar,* digitalt innehåll *eller en digital tjänst,* inbegripet tekniska skyddsåtgärder, och

12. kompatibilitet och driftskompatibilitet mellan varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, i den utsträckning näringsidkaren känner till eller borde känna till det.

Informationsskyldigheten enligt första stycket gäller inte, om informationen framgår av sammanhanget. Informationsskyldigheten gäller inte heller i fråga om

1. avtal som inte innebär en betalningsförpliktelse för konsumenten eller, i fråga om avtal om digitalt innehåll som levereras på något annat sätt än på ett fysiskt medium eller digitala tjänster, att konsumenten ska tillhandahålla personuppgifter på det sätt som anges i 2 kap. 1 § andra stycket lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,

1. vardagliga avtal som fullgörs omedelbart,

2. andra avtal om fast egendom än sådana som avser uthyrning av fast egendom, eller

3. avtal som anges i 2 kap. 1 § *andra* stycket 1, 2 och 6–8 samt *fjärde* stycket och i 3 kap. lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.

2. vardagliga avtal som fullgörs omedelbart,

3. andra avtal om fast egendom än sådana som avser uthyrning av fast egendom, eller

4. avtal som anges i 2 kap. 1 *a* § *första* stycket 1, 2 och 6–8 samt *andra* stycket och i 3 kap. lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.

29 §[3]

En näringsidkare får åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift) om näringsidkaren, eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar, uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot

– 7 §,

– 8 § och någon av bestämmelserna i 9, 10, 12–17 §§,

– 18 §,

– 20 §, eller

– någon av bestämmelserna i bilaga I till direktiv 2005/29/EG.

Detsamma gäller om en näringsidkare uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av bestämmelserna i

– 64 kap. 46 § socialförsäkringsbalken,

– 7 kap. 3 § alkohollagen (2010:1622),

– 8 kap. 7 § första stycket, 8, 9 eller 14 § första eller andra stycket, 9 a kap. 10 och 11 §§ eller 15 kap. 4 § radio- och tv-lagen (2010:696),

– 11 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti när det gäller ett erbjudande som inte är riktat bara till andra än konsumenter,

– 4 kap. 1 § 2 eller 3, 3 §, 4 § första stycket 2 eller 5 § 2 eller 3 lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

Vad som *sägs* i första och andra styckena gäller också en näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet väsentligt har bidragit till överträdelsen.

Avgiften tillfaller staten.

En näringsidkare får åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift) om näringsidkaren, eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar, uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot *någon bestämmelse i denna lag eller i bilaga I till direktiv 2005/29/EG.*

Vid överträdelser av 5 § får marknadsstörningsavgift åläggas endast om överträdelsen omfattas av ett beslut om förbud eller åläggande enligt denna lag som har fått laga kraft.

Det som *anges* i första och andra styckena gäller också en näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet väsentligt har bidragit till överträdelsen.

30 §

En marknadsstörningsavgift *får inte åläggas någon* för en överträdelse *av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett åläggande som har meddelats vid* vite enligt denna lag.

Talan om att påföra en marknadsstörningsavgift för en överträdelse *får inte tas upp till prövning, om överträdelsen omfattas av ett förbud eller ett åläggande som har förenats med* vite

[3] Senaste lydelse 2020:1035.

	enligt denna lag *och talan om utdömande av vitet har väckts.*

31 §[4]

Marknadsstörningsavgiften ska fastställas till lägst tio tusen kronor och högst *tio miljoner kronor.*	Marknadsstörningsavgiften ska fastställas till lägst tio tusen kronor och högst *fyra procent av näringsidkarens omsättning räkenskapsåret innan överträdelsen upphörde eller när näringsidkaren delgavs stämningsansökan, om den inte har upphört dessförinnan.*
Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens årsomsättning.	
Årsomsättningen ska avse omsättningen närmast föregående räkenskapsår. Om *överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om* uppgifter om *årsomsättning annars* saknas eller är bristfälliga, får årsomsättningen uppskattas.	Om överträdelsen har *inträffat* under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om *årsomsättningen* annars saknas eller är bristfälliga, får årsomsättningen uppskattas. *Avgiften får i ett sådant fall fastställas till ett belopp i kronor motsvarande högst två miljoner euro.*

Riktas talan mot flera näringsidkare ska avgiften fastställas särskilt för var och en av dem.

32 §[5]

När marknadsstörningsavgiften fastställs ska *särskild* hänsyn *tas* till *hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått.*	När marknadsstörningsavgiften fastställs ska *domstolen ta* hänsyn till *1. överträdelsens allvar med beaktande särskilt av dess art, varaktighet och omfattning,* *2. åtgärder som näringsidkaren har vidtagit för att lindra eller avhjälpa den skada som en konsument eller en annan näringsidkare har lidit,* *3. tidigare överträdelser som näringsidkaren har gjort sig skyldig till,* *4. i den utsträckning det framgår, den vinst som näringsidkaren har gjort eller förlust som undvikits genom överträdelsen,*

[4] Senaste lydelse 2016:793.
[5] Senaste lydelse 2016:793.

	5. i gränsöverskridande fall, sanktioner som har påförts näringsidkaren för samma överträdelse i andra medlemsstater i Europeiska unionen, ifall information om sådana sanktioner finns tillgänglig via den mekanism som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004, och
	6. försvårande eller förmildrande omständigheter utöver dem i 1–5.
Avgiften får *efterges* om det finns synnerliga skäl för det.	*Näringsidkaren* får *befrias från att betala avgiften* om det finns synnerliga skäl för det.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.
2. Äldre bestämmelser gäller för marknadsföring som har vidtagits före ikraftträdandet.

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2022